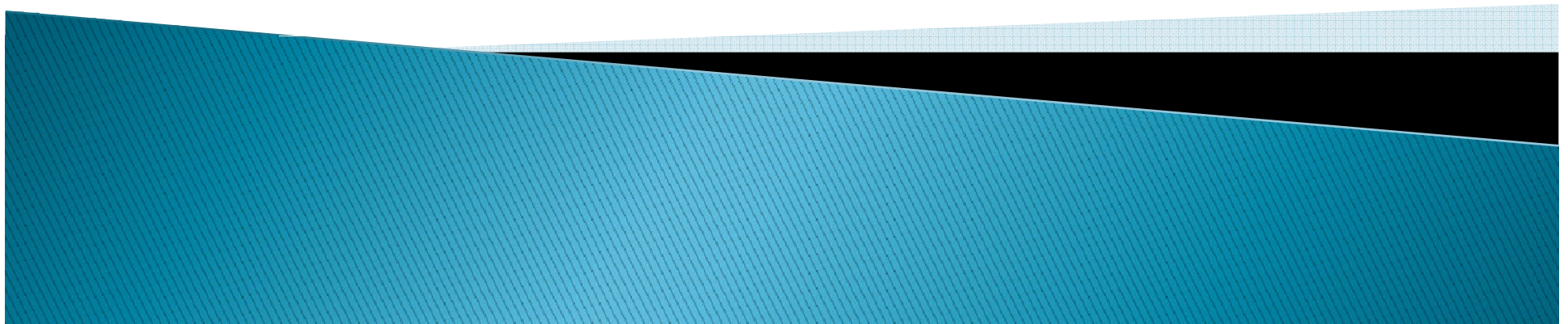

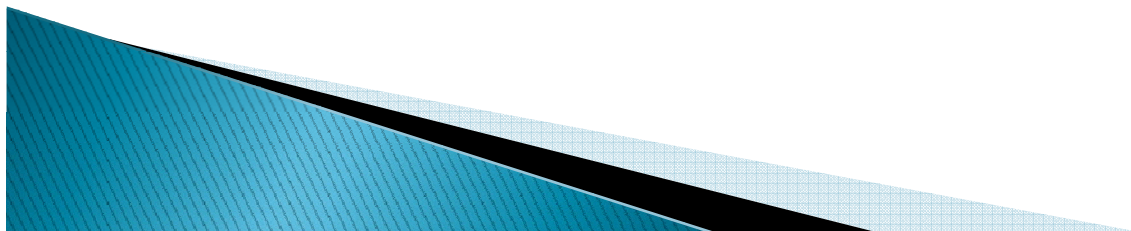
การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกพหุ
**Multiple Classification
analysis**

รศ.ดร.ดุษฎี โยเหลา
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นำเสนอ 26 มีนาคม 2553 สภาวิจัยแห่งชาติ

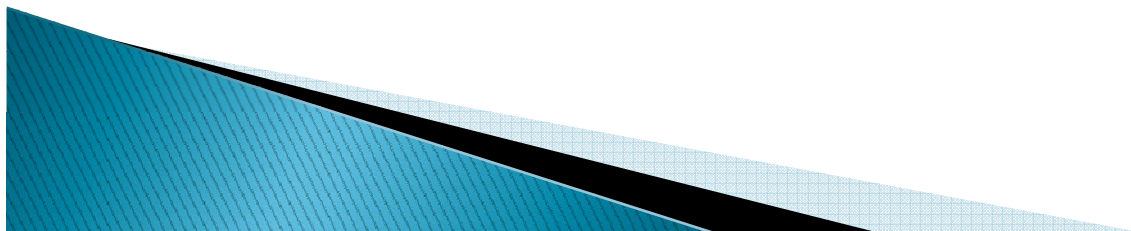
ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกพบ ในโปรแกรม SPSS

- ▶ ใน **spss** การวิเคราะห์ **MCA** เป็นตัวเลือกทางการวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ **ANOVA** โดยให้ผลการวิเคราะห์เป็นตารางที่แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม
- ▶ ใน **spss** การวิเคราะห์ **MCA** จะตอบคำถามเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม โดยในการวิเคราะห์ไม่ควรมียอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
- ▶ ค่าสถิติจากการวิเคราะห์ได้แก่ **eta, beta, R**

ประวัติ

- ▶ MCA พัฒนาจาก Institute for Social Research โดย Andrews, Morgan, Sonquist, 1967
- ▶ เป็นการวิเคราะห์ที่ผนวกวิธีของ ANOVA เข้ากับ Regression

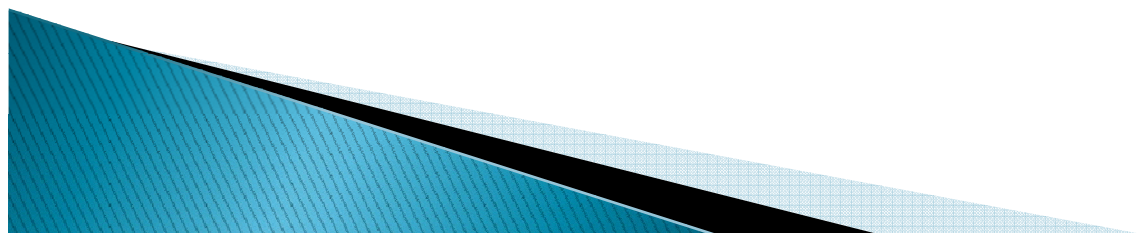
What is MCA?

เป็นเทคนิคที่ใช้การวิเคราะห์ห้ถดถอยในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรจัดประเภท และตัวแปรตามเป็นตัวแปรต่อเนื่อง

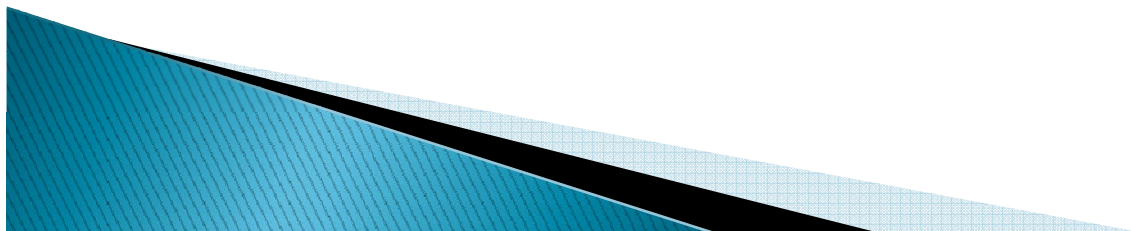
ตัวอย่าง

- ▶ ผลของตัวแปรเพศ และระดับการศึกษา ที่มีต่อเจตคติต่อการอนุรักษ์ มีค่าเท่าใด

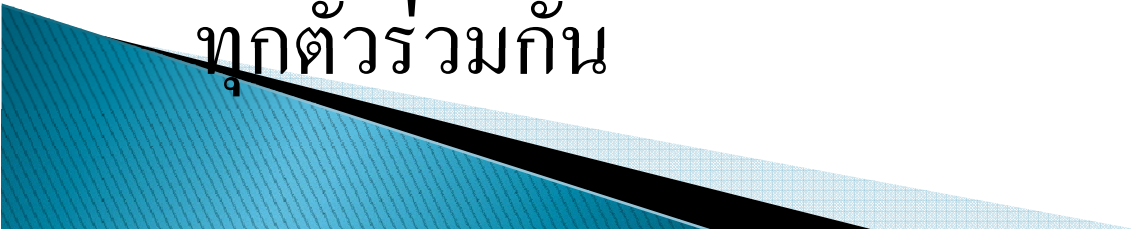
ในโจทย์นี้ตัวแปรตาม คือ เจตคติฯ(att) ตัวแปรต้นคือ เพศ และระดับการศึกษา

- ผลของเพศต่อเจตคติมีค่าเท่าไร เมื่อควบคุมอิทธิพลของระดับการศึกษาแล้ว
- ผลของเพศต่อเจตคติมีค่าเท่าไร เมื่อควบคุมอิทธิพลของระดับการศึกษาแล้ว
- ผลของปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรเพศและระดับการศึกษามีค่าเท่าไร
- ตัวแปร เพศ และ ระดับการศึกษา มีผลต่อ เจตคติ หรือไม่

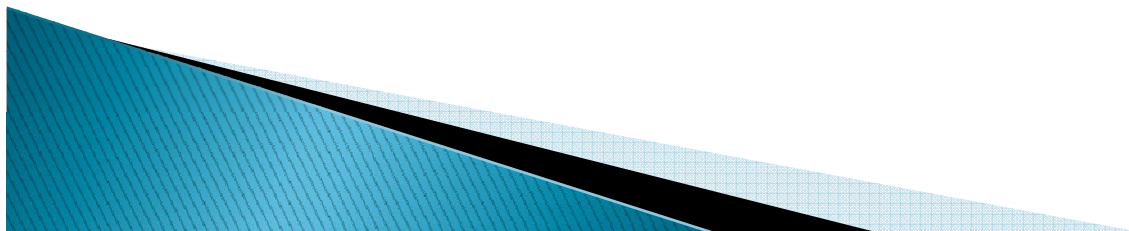

ค่าสถิติ

- ▶ **eta square** หมายถึง สัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรตามที่อธิบายโดยตัวแปรต้น
 - ▶ **Beta** หมายถึง อิทธิพลของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม หรือ สปส.ถดถอยมาตรฐาน
 - ▶ **Multiple R square** หมายถึง สัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรตามที่อธิบายโดยตัวแปรต้น
ทุกตัวร่วมกัน
-

ค่าสถิติ

- ▶ **unadjusted deviation** ค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อย (ของตัวแปรอิสระ) ที่แตกต่างกันไปจากค่าเฉลี่ยรวม
- ▶ **adjusted deviation** ค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อย (ของตัวแปรอิสระ) ที่แตกต่างกันไปจากค่าเฉลี่ยรวม หลังจากควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นให้คงที่

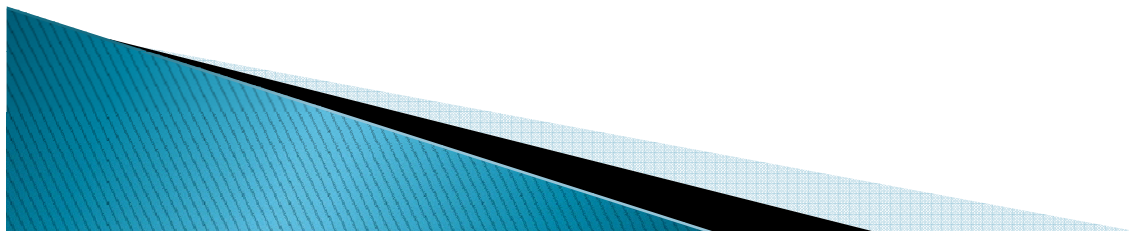

▶ Data

	b1	b2	Mean A
a1	12	10	10
	10	8	
a2	7	17	11
	7	13	
Mean B	9	12	รวม 10.5

spss data files

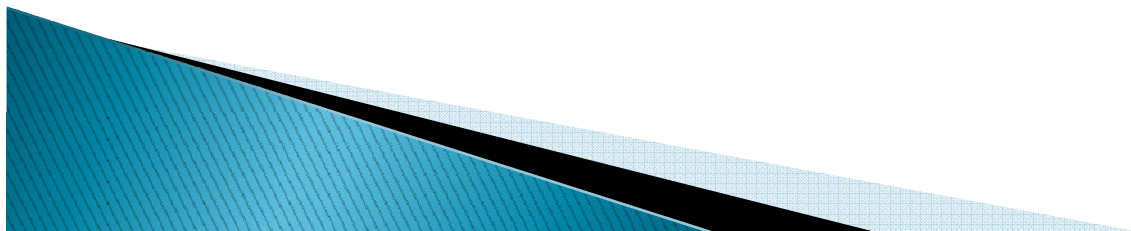
▶ att	gender	edu
▶ 12.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	2.00
▶ 8.00	1.00	2.00
▶ 7.00	2.00	1.00
▶ 7.00	2.00	1.00
▶ 17.00	2.00	2.00
▶ 13.00	2.00	2.00

spss command file

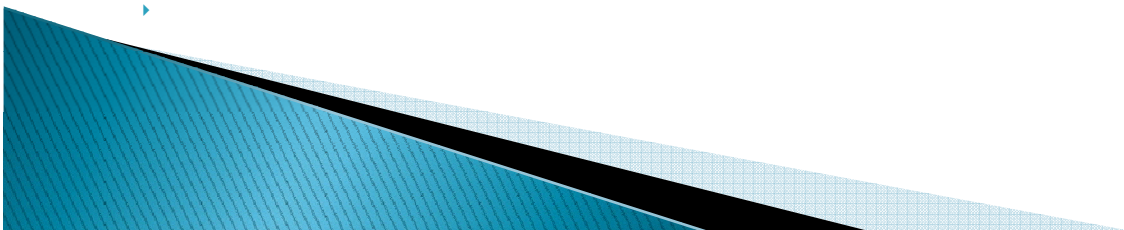
- ▶ ANOVA
- ▶ attude BY gender(1,2) edu(1,2)/
- ▶ method=experimental/
- ▶ statistics=mca.

(ต้องใช้ในการเขียนคำสั่ง)

- ▶ ANOVA [VARIABLES=] varlist BY varlist(min,max)
varlist(min,max)
- ▶ [WITH varlist]
- ▶ [/COVARIATES={FIRST**}]
- ▶ {WITH }
- ▶ {AFTER }
- ▶ [/MAXORDERS={ALL** }]
- ▶ {n }
- ▶ {NONE }
- ▶ [/METHOD={UNIQUE** }]
- ▶ {EXPERIMENTAL}
- ▶ {HIERARCHICAL}
- ▶ [/STATISTICS=[MCA*][REG*][MEAN*][ALL][NONE]]
- ▶ [/MISSING={EXCLUDE**}]
- ▶ {INCLUDE }

▶

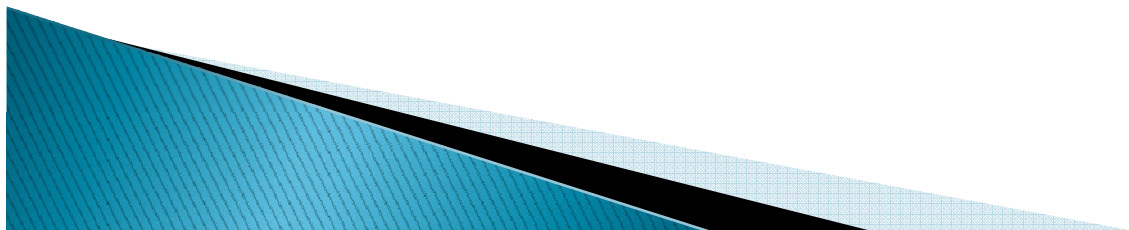
spss output

- ▶ ANOVA

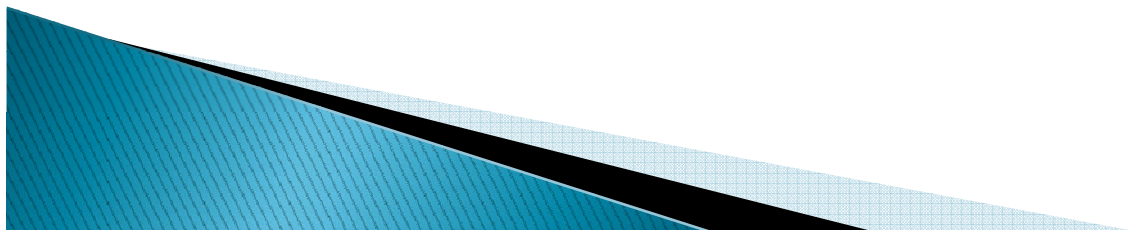

Experimental Method

	Sum of Squares	df	Mean S F	Sig.	
Main Effects(Combined)	20.000	2	10.000	3.333	.14
▶ GENDER	2.000	1	2.000	.667	.460
▶ EDU	18.000	1	18.000	6.000	.070
▶ GENDER * EDU	50.000	1	50.000	16.667	.015
▶ Model	70.000	3	23.333	7.778	.038
▶ Residual	12.000	4	3.000		
▶ Total	82.000	7	11.714		

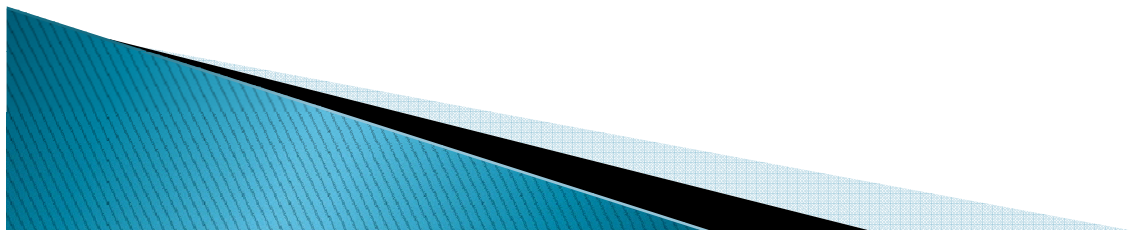
		MCA					
		Predicted Mean			Deviation		
		Unadjusted	Adjusted	Unadjusted	Adjusted	Unadjusted	Adjusted
GENDER	1.00	4	10.0000	10.0000	-.5000	-.5000	
	2.00	4	11.0000	11.0000	.5000	.5000	
EDU	1.00	4	9.0000	9.0000	-1.5000	-1.5000	
	2.00	4	12.0000	12.0000	1.50	1.5000	

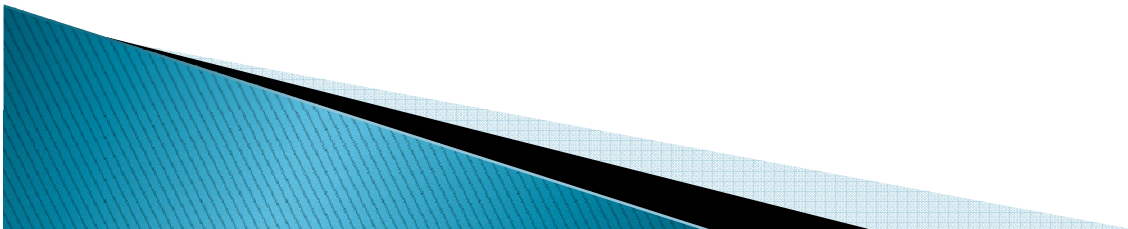
▶ Factor Summary

	Eta	Beta
	Adjusted for Factors	
GENDER	.156	.156
EDU	.469	.469

หมายเหตุ $\text{Eta square} = \text{ssbetween} / \text{sstotal}$

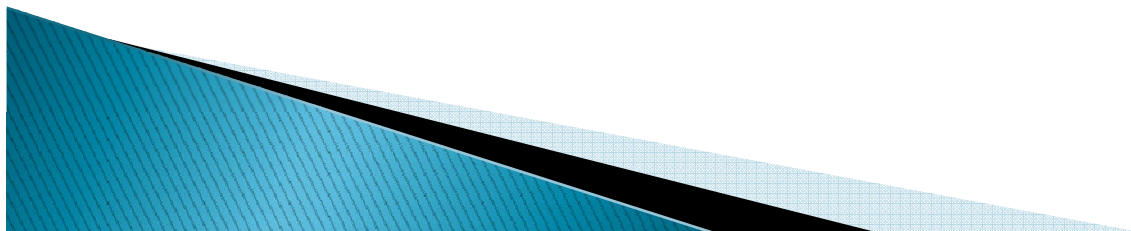

- ▶ Model Goodness of Fit
- ▶ R R Squared
- ▶ ATTUDE by GENDER, EDU
- ▶ .494 .244

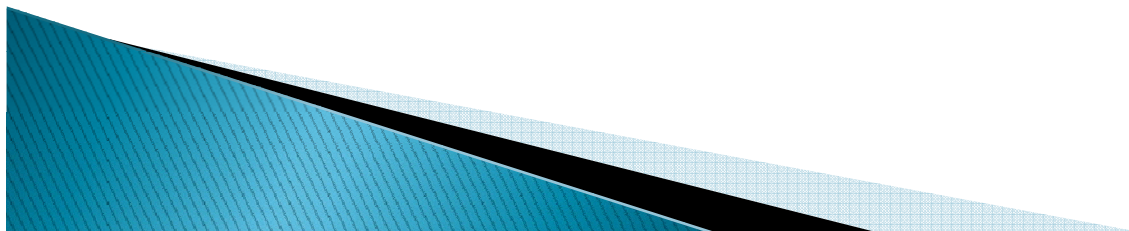

data with effect code

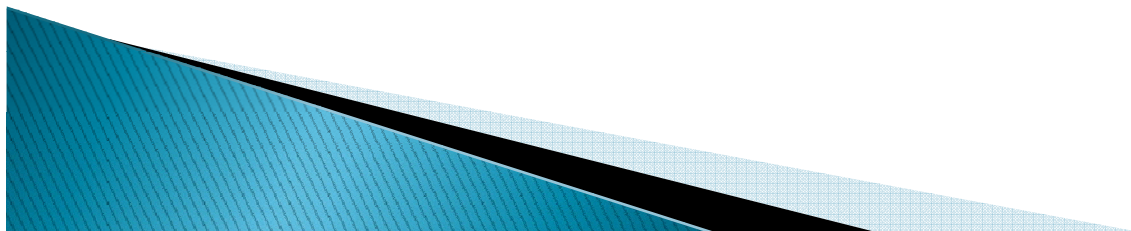
▶ att	gend	edu	egen	eedu	interac
▶ 12.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	2.00	1.00	-1.00	-1.00
▶ 8.00	1.00	2.00	1.00	-1.00	-1.00
▶ 7.00	2.00	1.00	-1.00	1.00	-1.00
▶ 7.00	2.00	1.00	-1.00	1.00	-1.00
▶ 17.00	2.00	2.00	-1.00	-1.00	1.00
▶ 13.00	2.00	2.00	-1.00	-1.00	1.00

	Descriptive Statistics			
	Mean	S D		N
▶ ATTUDE	10.5000	3.4226	8	
▶ EGEN	.0000	1.0690	8	
▶ EEDU	.0000	1.0690	8	
▶ INTERAC	.0000	1.0690	8	

- ▶ REGRESSION
- ▶ /MISSING LISTWISE
- ▶ /STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA change
- ▶ /CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
- ▶ /NOORIGIN
- ▶ /DEPENDENT attitude
- ▶ /METHOD=ENTER egen /method=enter eedu
/method=enter interac .

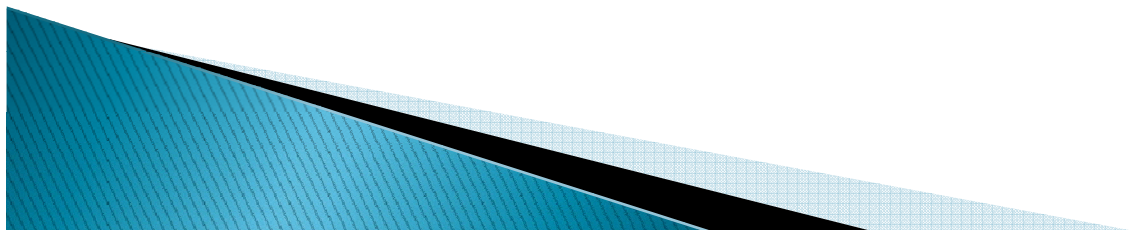

Model Summary

R	R Square	Adjusted	Error of
.924	.854	.744	1.7321

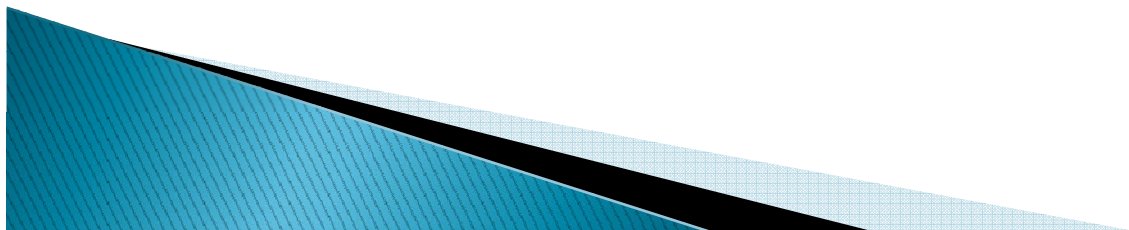

ANOVA

	S S	df	MS	F	Sig.
▶ Regression	70.000	3	23.333	7.778	.038
▶ Residual	12.000	4	3.000		
▶ Total	82.000	7			

▶ a Predictors: (Constant), INTERAC, EEDU, EGEN

▶ b Dependent Variable: ATTUDE

Coefficients

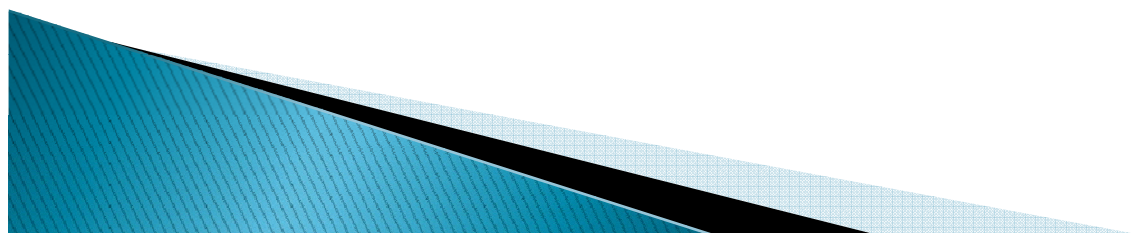
	Unstandardized	Standardized	t	Sig.
	B	S E	Beta	
1 (Constant)	10.500	.612	17.146	.000
EGEN	-.500	.612	-.156	.460
EEDU	-1.500	.612	-.469	.070
INTERAC	2.500	.612	.781	.015

a Dependent Variable: ATTUDE

ตัวอย่างจากงานวิจัย

แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
A	2	28.054	.001
B	2	16.632	.001
AB	4	2.690	.040
covariate	1	900.490	0.0
explained	9	110.811	.001
errot2/	56		

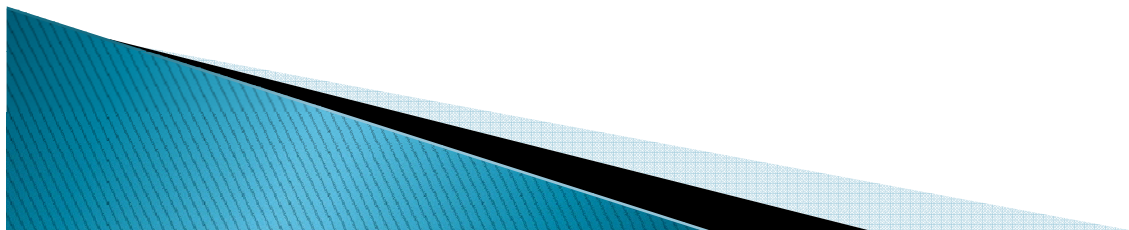

ตาราง MCA

ตัวแปรต้น	Unadjusted deviation	eta	Adjusted deviation	beta
group				
High-ex	12.94		7.02	
high-comp	-9.38		-4.86	
random-comp	-3.56		-2.16	
		.52		.28
Level				
อนุบาล	-22.97		-6.94	
ป1.	0.46		3.25	
ป2.	12.35		0.99	
		.74		.21
R=.986,R2=.937				
Grand mean=44.83				

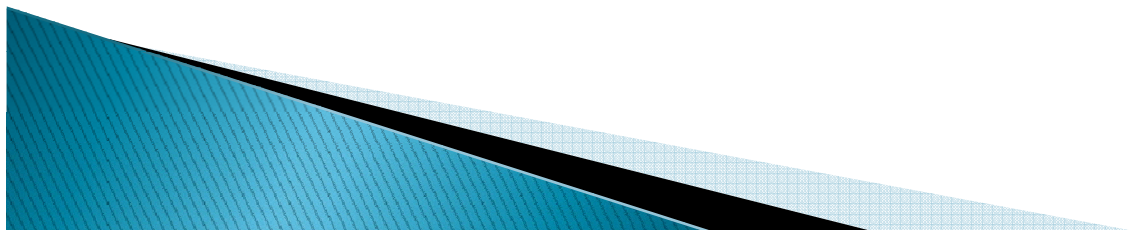
ตัวอย่างกรณี 3X 3

	b1	b2	b3	ค่าเฉลี่ย
a1	16	20	10	
	14	16	14	15
a2	12	17	7	
	10	13	7	11
a3	7	10	6	
	7	8	4	7
ค่าเฉลี่ย	11	14	8	ค่าเฉลี่ยรวม 11

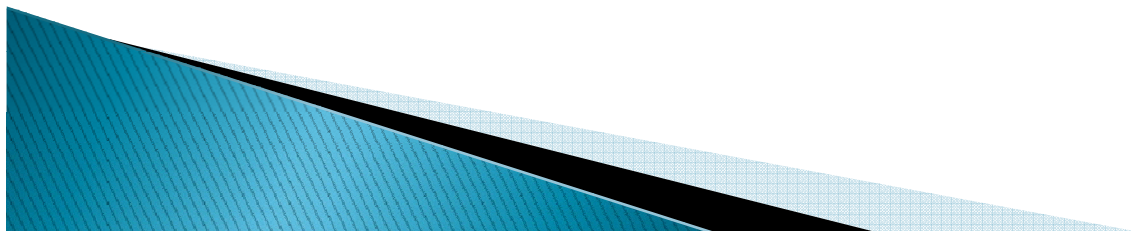
Effect coding(ตัวอย่าง)

cell	y	1	2	3	4	5	6	7	8
a1b1	16	1							
	14	1							
a2b1	12	0							
	10	0							
a3b1	7	-1							
	7	-1							

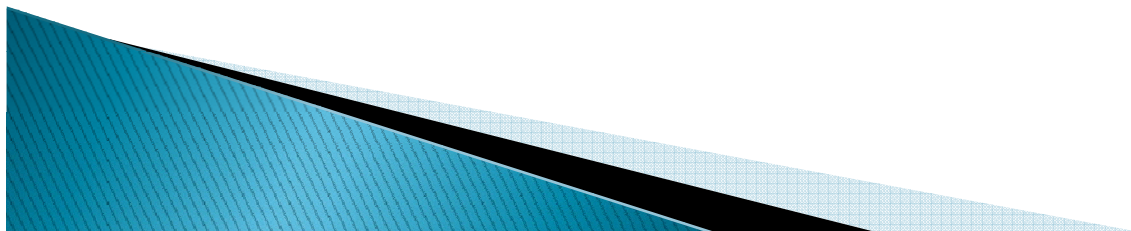
Multiple Classification Analysis

- ▶ By Assoc. Prof. Dr. Dusadee Yoelao
- ▶ Behavioral Science Research Institute
- ▶ Srinakharinwirot University
- ▶ dusadee@swu.ac.th

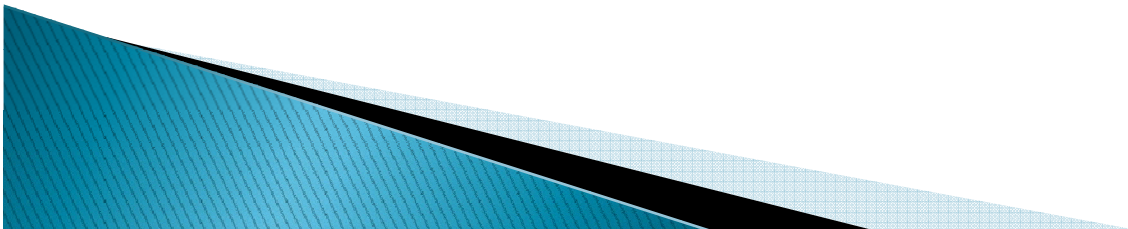
MCA table in SPSS

- ▶ In SPSS software MCA table is provided with ANOVA procedure
- ▶ In SPSS, MCA is described in table containing means for each factor level expressed as deviation from the grand mean.
- ▶ In SPSS, MCA assesses the magnitude of the effect each category has, and provides measures of association such as eta, beta, R
- ▶ In SPSS, if the MCA table is of interest, it is desirable that interaction terms not be statistically significant.
- ▶ (Andrews, 1973)

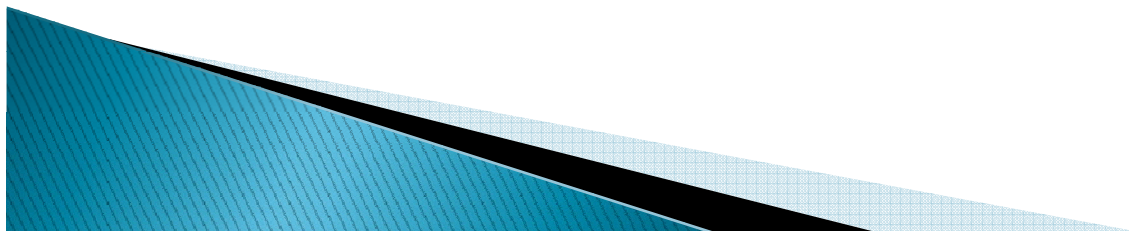

Example Data

- ▶ [mcaunba.sav](#)
- ▶ This data file contained 3 variables...
- ▶ dependent var. is att.
- ▶ two independent vars are A, and B.

▶ 10.00	1.00	1.00
▶ 12.00	1.00	1.00
▶ 8.00	1.00	2.00
▶ 5.00	1.00	2.00
▶ 4.00	2.00	2.00
▶ 6.00	2.00	2.00
▶ 17.00	2.00	1.00
▶ 19.00	2.00	1.00
▶ 12.00	2.00	1.00
▶ att	A	B

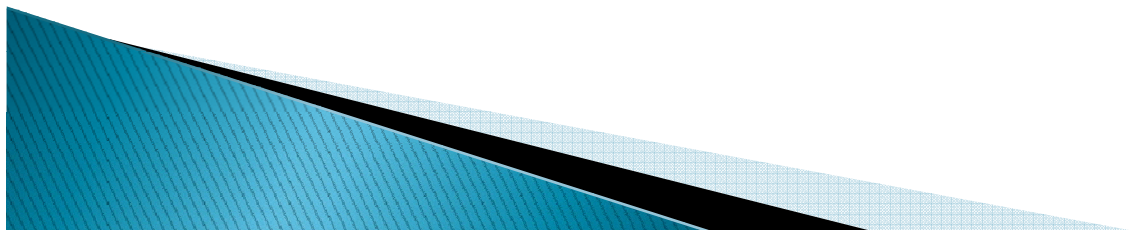

ANOVA

- ▶ ANOVA

- ▶ Experimental Method

	Sum of Squares	df	Mean S F	Sig.
▶ Main Effects	(Combined) 37.000	2	18.500	9.250
▶ .032				
▶ A	24.500	1	24.500	.025
▶ B	12.500	1	12.500	.067
▶ 2-Way Interactions	A * B .500	1	.500	.250
▶ Model	37.500	3	12.500	.054
▶ Residual	8.000	4	2.000	
▶ Total	45.500	7	6.500	

▶
▶
▶

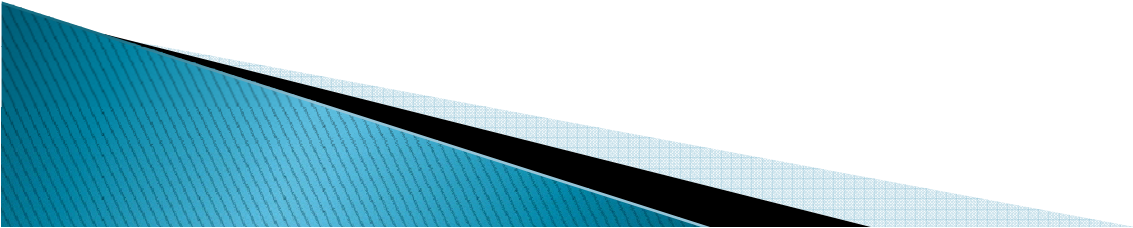
SPSS output

MCA

Predicted Mean Deviation

▶

		Unadjusted		Adjusted	Unadjusted	Adjusted	
▶	A	1.00	4	8.7500	9.1970	-1.5833	-1.1364
▶		2.00	5	11.6000	11.2424	1.2667	.9091
▶	B	1.00	5	14.0000	13.9091	3.6667	3.5758
▶		2.00	4	5.7500	5.8636	-4.5833	-4.4697

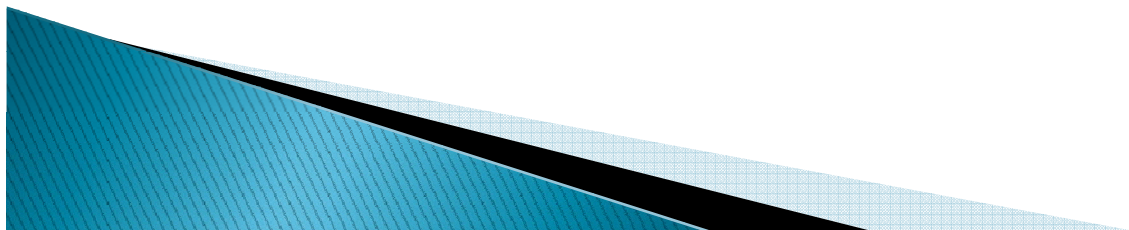

spss output

▶ [mcaunba.spo](#)

▶ Factor Summary

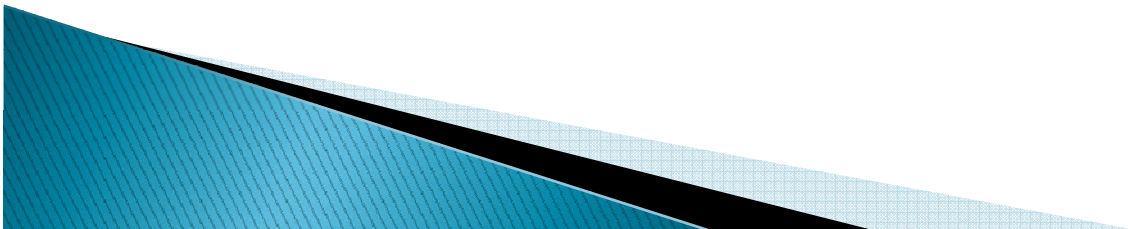
	Eta	Beta
	Adjusted for Factors	
▶ A	.288	.207
▶ B	.833	.812

- ▶ Model Goodness of Fit

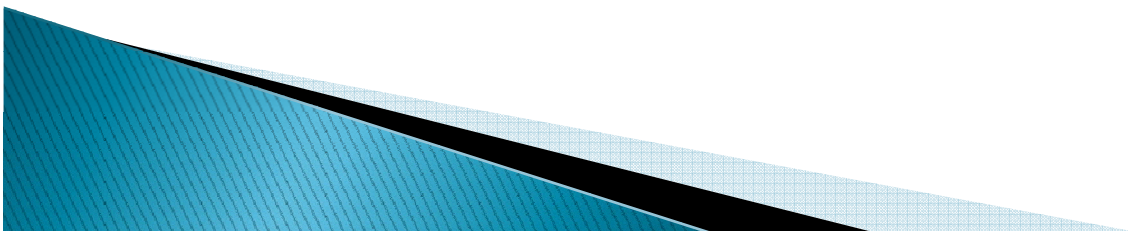
- ▶ R R Squared

- ▶ .858 .736

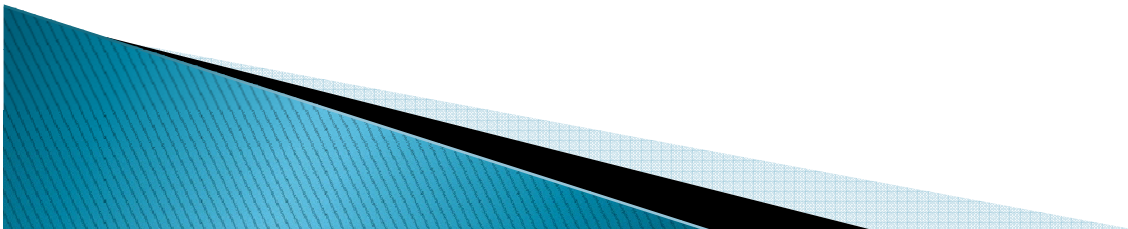
statistical terms

- ▶ **eta square** is a proportion of variance in the dependent variable explained by the independent variable.
- ▶ **Beta** is the effect of the independent variable on the dependent variable, or the standardized regression coefficient
- ▶ **Multiple R square** is a proportion of variance explained by all independent variables

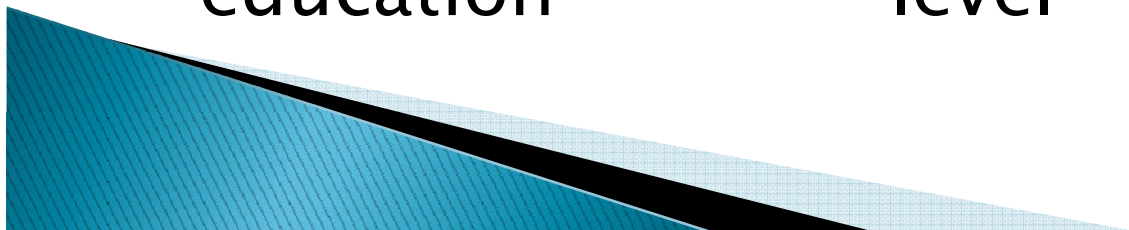
statistical terms

- ▶ **unadjusted deviation** is a value shows a difference between a mean of the category level from the grand mean.
- ▶ **adjusted deviation** is a value shows a difference between a mean of the category level from the grand mean after controlling for the variation of other variables.

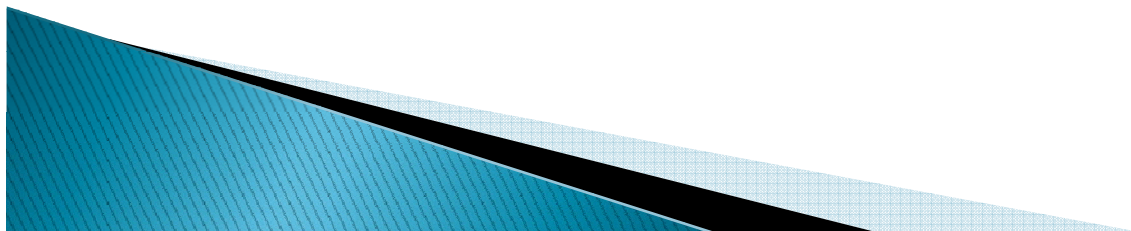

What is MCA?

- ▶ the use of Multiple Regression Analysis to analyze data of research questions having categorical independent variables and one continuous dependent variable
- ▶ Examples:
- ▶ What is the effect of gender and education on attitude towards environmental conservation?
 - ▶ dependent variable is attitude..
 - ▶ independent variables are gender and education level

- ▶ What is the effect of gender on attitude towards environmental conservation when controlling for the educational level?
- ▶ What is the effect of educational level on attitude towards environmental conservation when controlling for gender?
- ▶ What is the interaction effect of gender and educational level?
- ▶ Do the two independent variables affect the attitude towards environmental conservation?

▶ Data

Multiple Regression Analysis: Explanation

Table 12.1 Illustrative Data for a Two-by-Two Design

	B_1	B_2	\bar{Y}_A
A_1	12 10	10 8	10
A_2	7 7	17 13	11
\bar{Y}_B	9	12	$\bar{Y} = 10.5$

NOTE: \bar{Y}_A = means for the two A categories; \bar{Y}_B = means for the two B categories; and \bar{Y} = grand mean.

ated variables or of one manipulated and one classificatory variable
consistent with regression analysis. Chapter 11. I mainly u

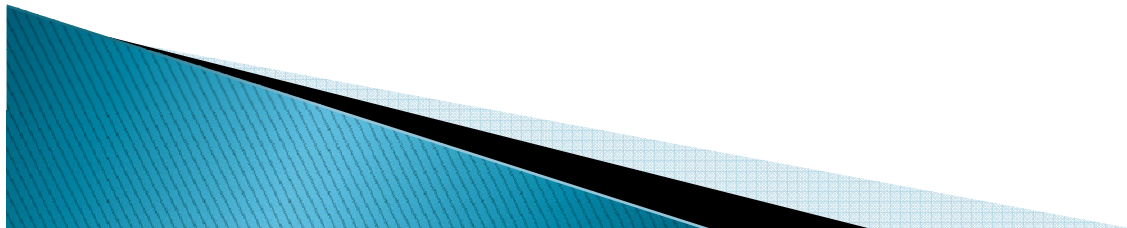
spss data files

- ▶ [mca.sav](#)

att	gender	edu
12.00	1.00	1.00
10.00	1.00	1.00
10.00	1.00	2.00
8.00	1.00	2.00
7.00	2.00	1.00
7.00	2.00	1.00
17.00	2.00	2.00
13.00	2.00	2.00

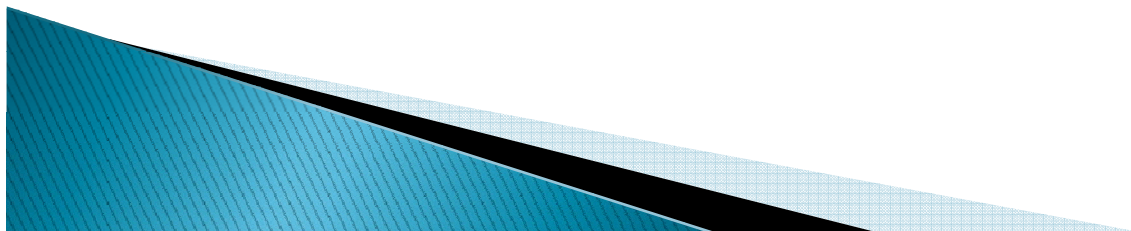
- ▶ [mca.spo](#)

- ▶ [mca.SPS](#)

spss command file

- ▶ ANOVA
- ▶ attude BY gender(1,2) edu(1,2)/
- ▶ method=experimental/
- ▶ statistics=mca.

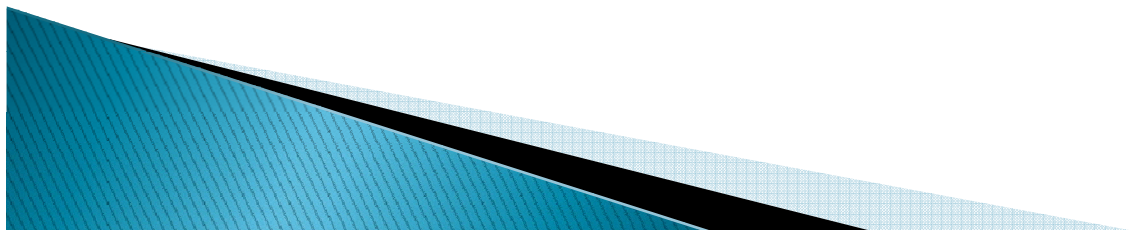
spss output

- ▶ ANOVA

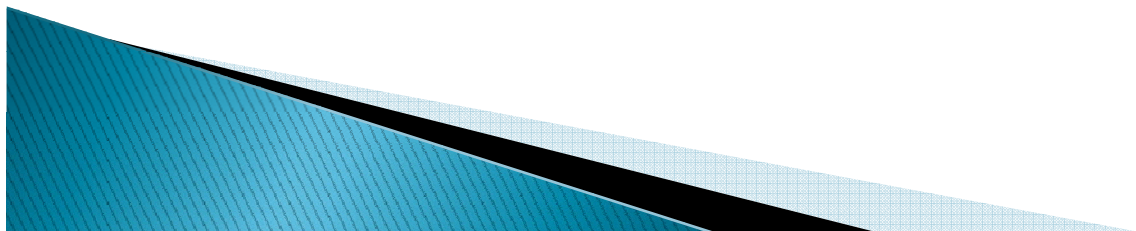

Experimental Method

	Sum of Squares	df	Mean S F	Sig.	
Main Effects(Combined)	20.000	2	10.000	3.333	.141
▶ GENDER	2.000	1	2.000	.667	.460
▶ EDU	18.000	1	18.000	6.000	.070
▶ GENDER * EDU	50.000	1	50.000	16.667	.015
▶ Model	70.000	3	23.333	7.778	.038
▶ Residual	12.000	4	3.000		
▶ Total	82.000	7	11.714		

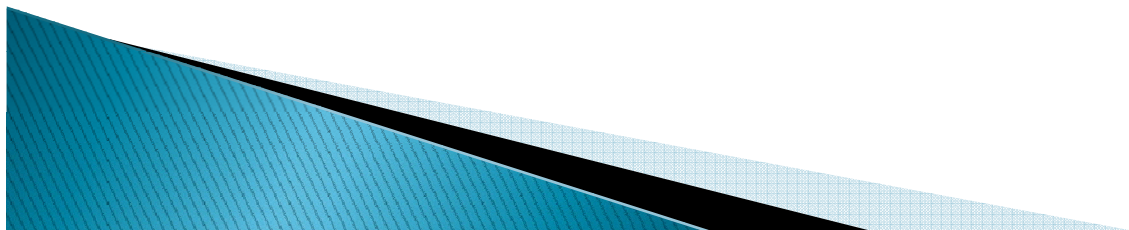
	MCA					
	Predicted Mean			Deviation		
	Unadjusted		Adjusted	Unadjusted		
	Adjusted					
GENDER	1.00	4	10.0000	10.0000	-.5000	-.5000
	2.00	4	11.0000	11.0000	.5000	.5000
EDU	1.00	4	9.0000	9.0000	-1.5000	-1.5000
	2.00	4	12.0000	12.0000	1.5000	1.5000

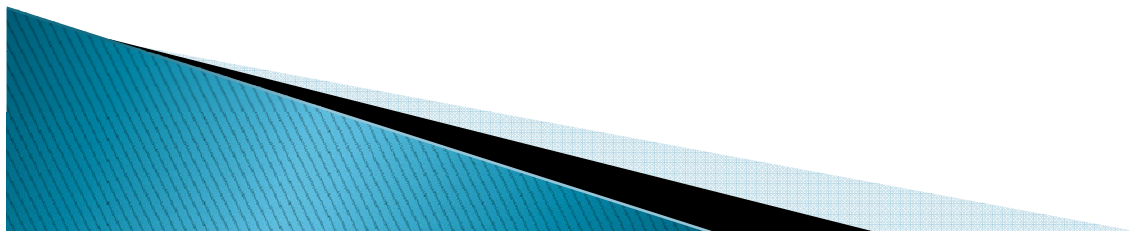
▶ Factor Summary

	Eta	Beta
	Adjusted for Factors	
GENDER	.156	.156
EDU	.469	.469

▶ a ATTUDE by GENDER, EDU

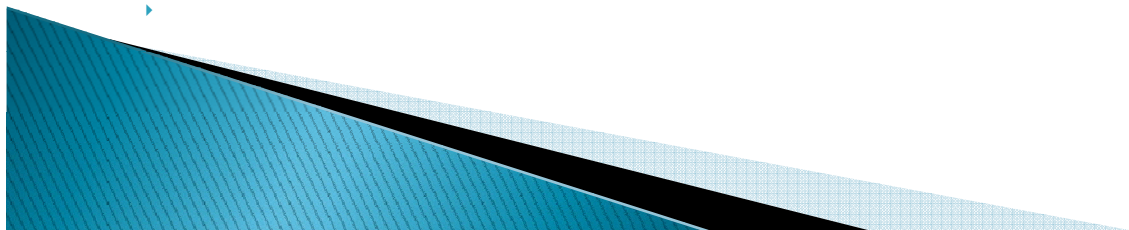

- ▶ Model Goodness of Fit
- ▶ R R Squared
- ▶ ATTUDE by GENDER, EDU .494 .244

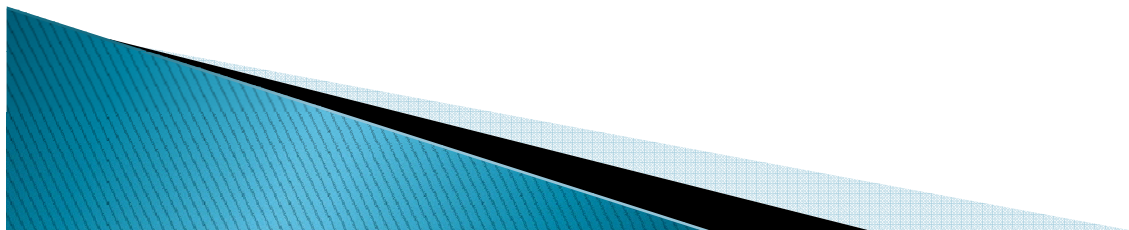
- ▶ ANOVA [VARIABLES=] varlist BY varlist(min,max)
varlist(min,max)
- ▶ [WITH varlist]
- ▶ [/COVARIATES={FIRST**}]
- ▶ {WITH }
- ▶ {AFTER }
- ▶ [/MAXORDERS={ALL** }]
- ▶ {n }
- ▶ {NONE }
- ▶ [/METHOD={UNIQUE** }]
- ▶ {EXPERIMENTAL}
- ▶ {HIERARCHICAL}
- ▶ [/STATISTICS=[MCA*][REG*][MEAN*][ALL][NONE]]
- ▶ [/MISSING={EXCLUDE**}]
- ▶ {INCLUDE }

▶

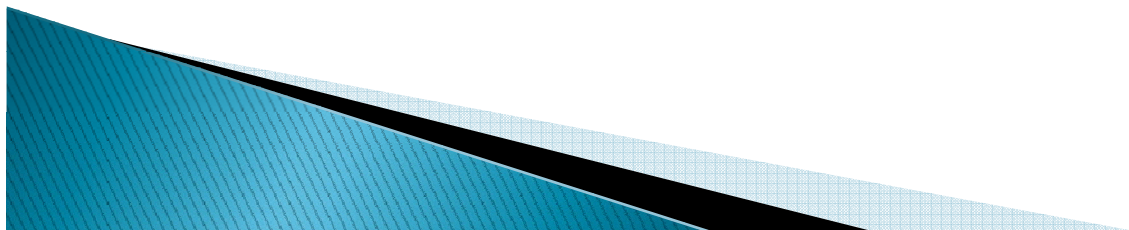

data with effect code

▶ att	gend	edu	egen	eedu	
interac					
▶ 12.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
10.00	1.00	2.00	1.00	-1.00	-1.00
8.00	1.00	2.00	1.00	-1.00	-1.00
7.00	2.00	1.00	-1.00		1.00 -
1.00	7.00	2.00	1.00	-1.00	1.00 -
1.00	17.00	2.00	2.00	-1.00	-1.00
1.00	13.00	2.00	2.00	-1.00	-1.00
1.00					

	Descriptive Statistics		
	Mean	S D	N
▶ ATTUDE	10.5000	3.4226	8
▶ EGEN	.0000	1.0690	8
▶ EEDU	.0000	1.0690	8
▶ INTERAC.	.0000	1.0690	8

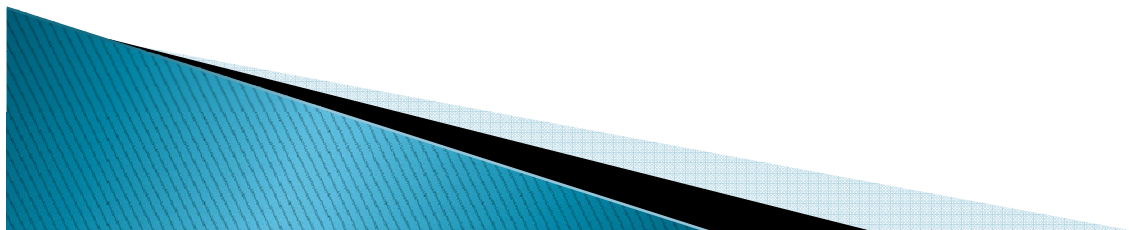

Model Summary

▶	R	R Square	Adjusted	Error of
▶	.924	.854	.744	1.7321

Change Statistics

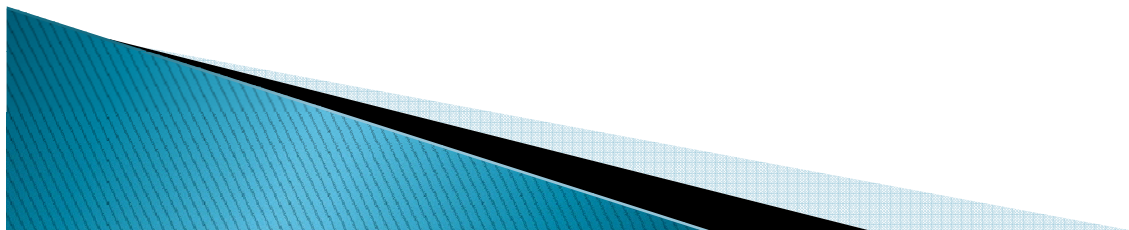
▶	R Square Change	F Change	df ₁	df ₂	Sig.
▶					
▶	.854	7.778	3	4	.038

▶ ANOVA	SS	df	MS	F	Sig.
▶ 1 Regression	70.000	3	23.333	7.778	.038
▶ Residual	12.000	4	3.000		
▶ Total	82.000	7			

▶ a Predictors: (Constant), INTERAC, EEDU, EGEN

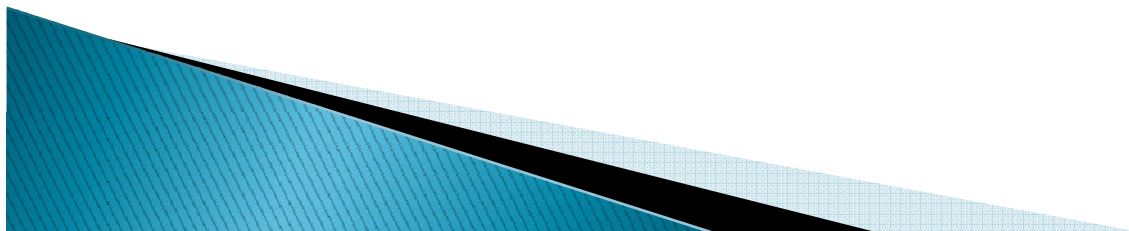
▶ b Dependent Variable: ATTUDE

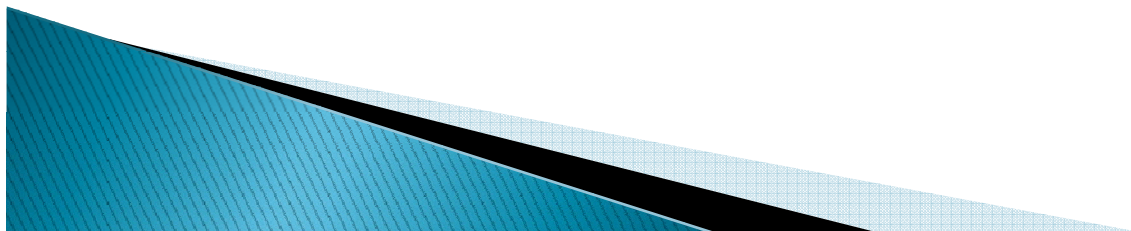
Coefficients

Unstandardized Standardized t Sig.

		B	S E	Beta		
▶ 1	(Constant)	10.500	.612		17.146	.000
▶	EGEN	-.500	.612	-.156	-.816	.460
▶	EEDU	-1.500	.612	-.469	-2.449	.070
▶	INTERAC	2.500	.612	.781	4.082	.015
▶	a Dependent Variable: ATTUDE					

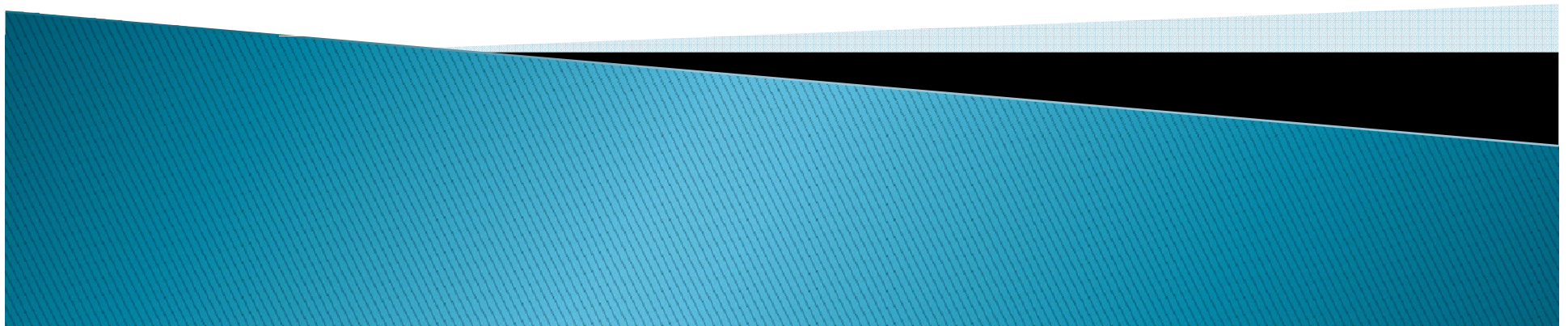
- ▶ REGRESSION
- ▶ /MISSING LISTWISE
- ▶ /STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA
- ▶ /CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
- ▶ /NOORIGIN
- ▶ /DEPENDENT attitude
- ▶ /METHOD=ENTER egen eedu interac .

การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกพหุ

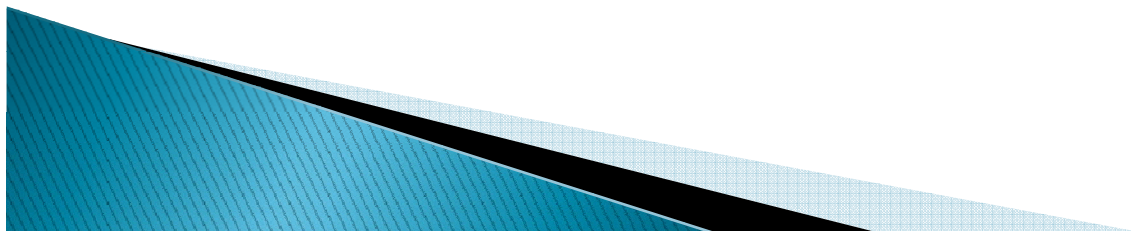
Multiple Classification analysis

รศ.ดร.ดุชนิ โยเหลา
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

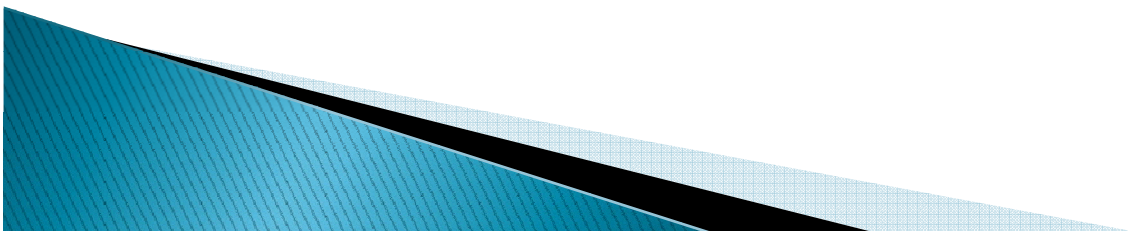
ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกพหุ ในโปรแกรม SPSS

- ▶ ใน **spss** การวิเคราะห์ **MCA** เป็นตัวเลือกทางการวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ **ANOVA** โดยให้ผลการวิเคราะห์เป็นตารางที่แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม
- ▶ การวิเคราะห์ **MCA** จะตอบคำถามเกี่ยวกับผลของตัวแปรอิสระแต่ละระดับที่มีต่อตัวแปรตาม
- ▶ ค่าสถิติจากการวิเคราะห์ได้แก่ **eta, beta, R**

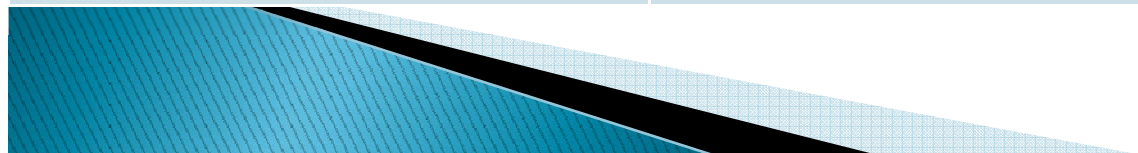
Example Data

- ▶ This data file contained 3 variables...
- ▶ dependent var. is att.
- ▶ two independent vars are A, and B.

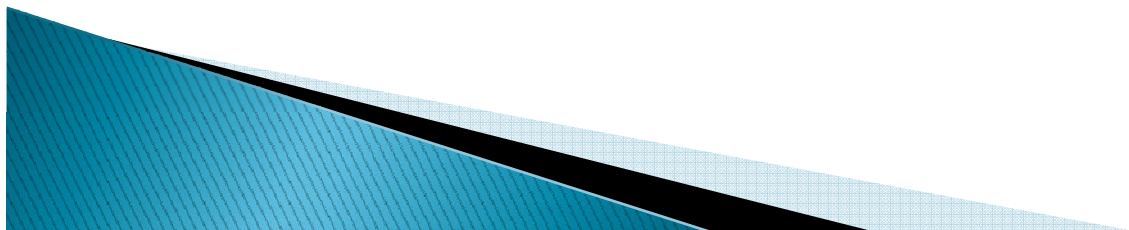
ตัวอย่าง

ตัวแปรอิสระ A	ตัวแปรอิสระ B	ตัวแปรตาม Att
1	1	10
1	1	12
1	2	8
1	2	5
2	2	4
2	2	6
2	1	17
2	1	19
2	1	12

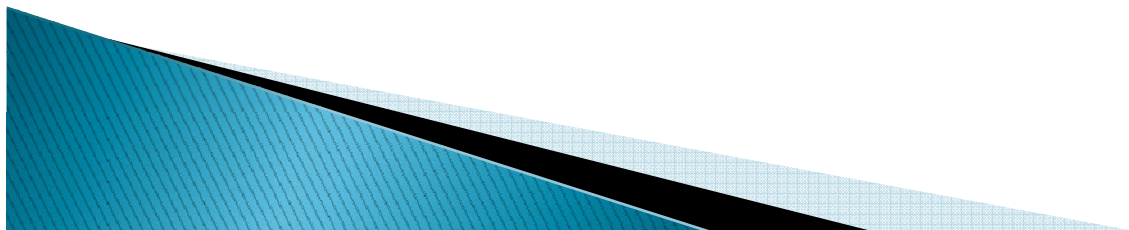
ANOVA

	Experimental Method				
	Sum of Squares	df	Mean S F	Sig.	
▶ Main Effects(Combined)					
▶	37.000	2	18.500	9.250	.032
▶ A	24.500	1	24.500	12.250	.025
▶ B	12.500	1	12.500	6.250	.067
▶ 2-Way Interactions					
▶ A * B	.500	1	.500	.250	.643
▶ Model	37.500	3	12.500	6.250	.054
▶ Residual	8.000	4	2.000		
▶ Total	45.500	7	6.500		

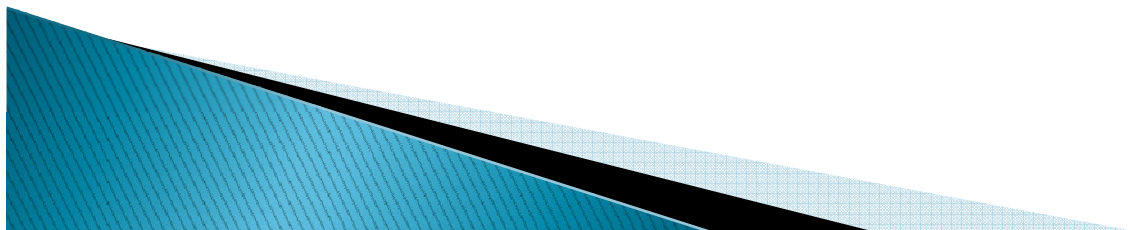
ตาราง MCA

		Predicted mean		Deviation		
n		unadjusted	adjusted	unadjusted	adjusted	
A	1	4	8.75	9.197	-1.5833	-1.1364
	2	5	11.60	11.2424	1.2677	.9091
B	1	4	14.00	13.9091	3.6667	3.5758
	2	5	5.75	5.8636	-4.5833	-4.4697

Factor Summary

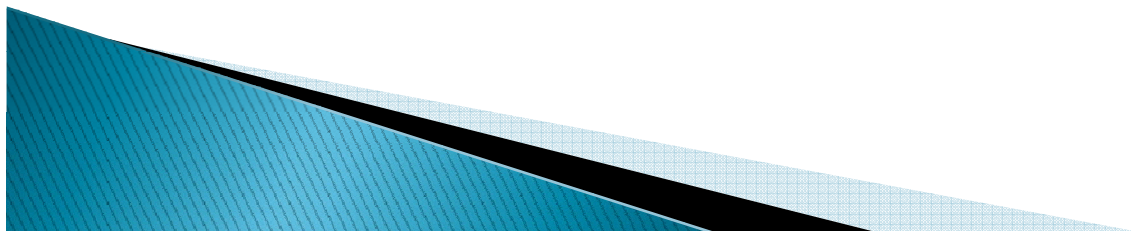
Factor	eta	Beta (adjusted for factor)
A	.288	.207
B	.833	.812

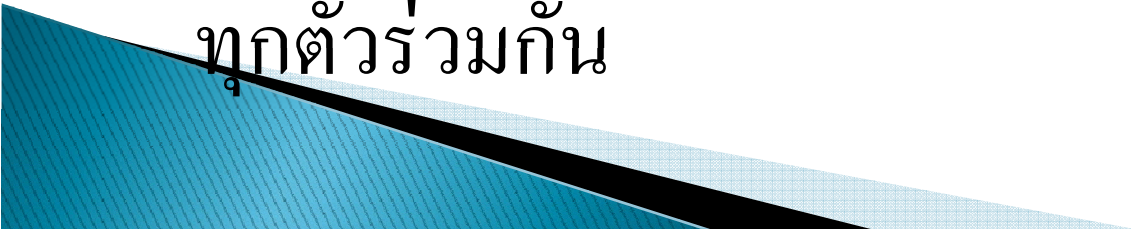
Model Goodness of Fit

R	R Squared

.858	.736

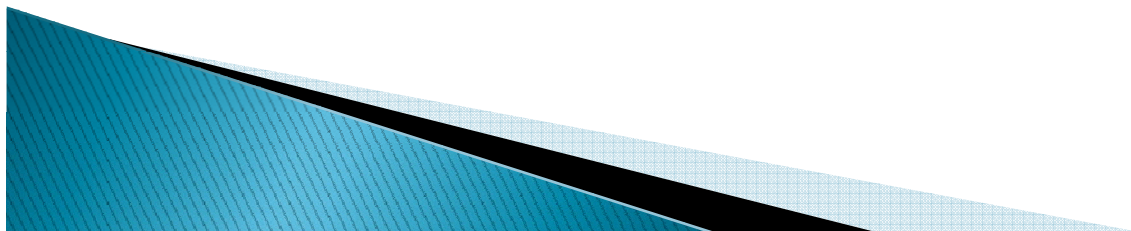

ค่าสถิติ

- ▶ **eta square** หมายถึง สัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรตามที่อธิบายโดยตัวแปรต้น
 - ▶ **Beta** หมายถึง อิทธิพลของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม หรือ สปส.ถดถอยมาตรฐาน
 - ▶ **Multiple R square** หมายถึง สัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรตามที่อธิบายโดยตัวแปรต้น
ทุกตัวร่วมกัน
-

ค่าสถิติ

- ▶ **unadjusted deviation** ค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อย (ของตัวแปรอิสระ) ที่แตกต่างกันไปจากค่าเฉลี่ยรวม
- ▶ **adjusted deviation** ค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อย (ของตัวแปรอิสระ) ที่แตกต่างกันไปจากค่าเฉลี่ยรวม หลังจากควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นให้คงที่

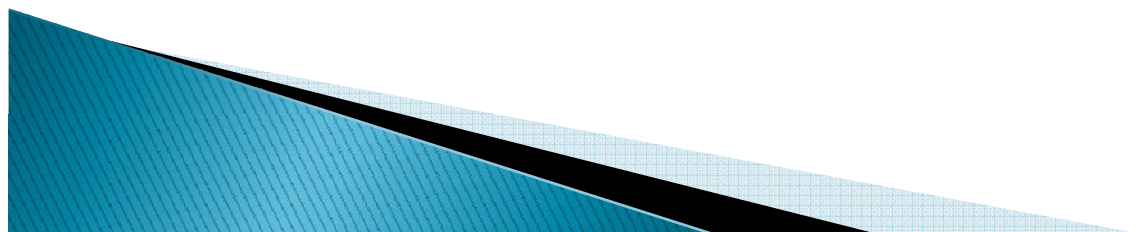
What is MCA?

เป็นเทคนิคที่ใช้การวิเคราะห์ห้ถดถอยในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรจัดประเภท และตัวแปรตามเป็นตัวแปรต่อเนื่อง

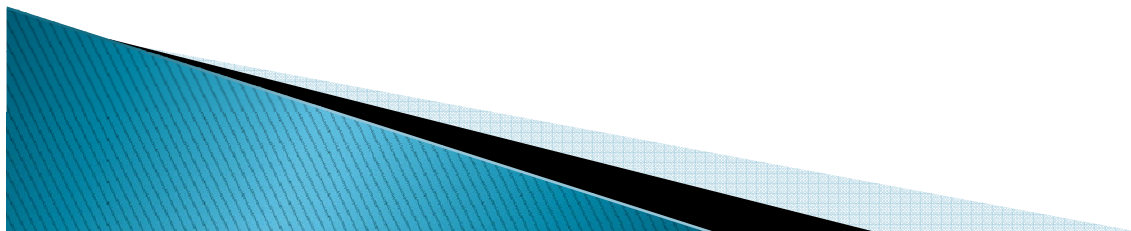
ตัวอย่าง

▶ ผลของตัวแปรเพศ และระดับการศึกษา ที่มีต่อเจตคติต่อการอนุรักษ์ มีค่าเท่าใด

ในโจทย์นี้ตัวแปรตาม คือ เจตคติฯ(att) ตัวแปรต้นคือ เพศ และระดับการศึกษา

- ผลของเพศต่อเจตคติมีค่าเท่าไร เมื่อควบคุมอิทธิพลของระดับการศึกษาแล้ว
- ผลของเพศต่อเจตคติมีค่าเท่าไร เมื่อควบคุมอิทธิพลของระดับการศึกษาแล้ว
- ผลของปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรเพศและระดับการศึกษามีค่าเท่าไร
- ตัวแปร เพศ และ ระดับการศึกษา มีผลต่อ เจตคติ หรือไม่

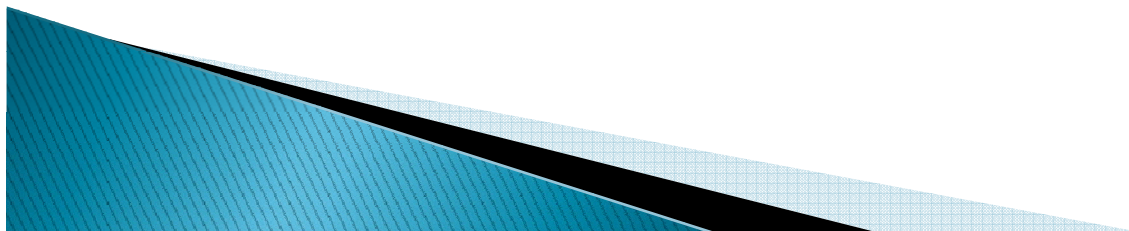

▶ Data

	b1	b2	Mean A
	12	10	10
	10	8	
	7	17	11
	7	13	
Mean B	9	12	รวม 10.5

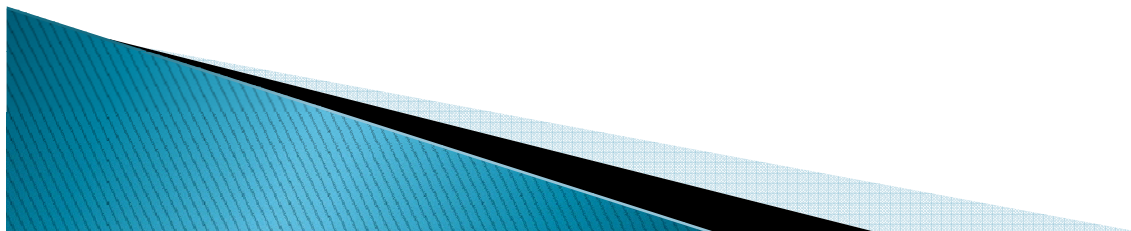
spss data files

▶ att	gender	edu
▶ 12.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	2.00
▶ 8.00	1.00	2.00
▶ 7.00	2.00	1.00
▶ 7.00	2.00	1.00
▶ 17.00	2.00	2.00
▶ 13.00	2.00	2.00

spss command file

- ▶ ANOVA
- ▶ attude BY gender(1,2) edu(1,2)/
- ▶ method=experimental/
- ▶ statistics=mca.

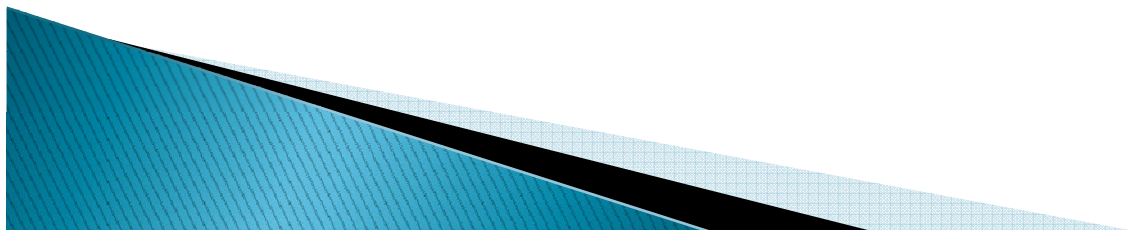
spss output

- ▶ ANOVA

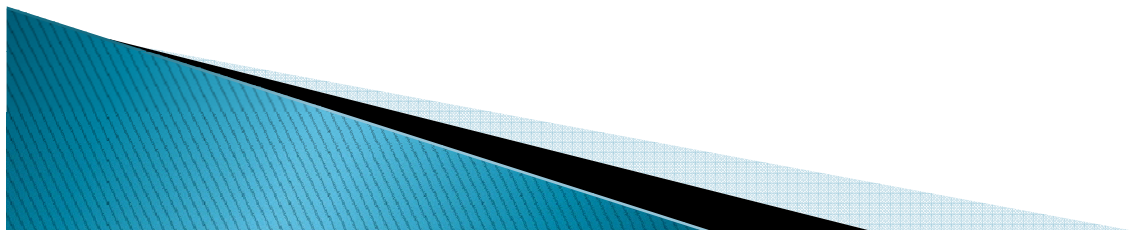

Experimental Method

	Sum of Squares	df	Mean S F	Sig.	
Main Effects(Combined)	20.000	2	10.000	3.333	.14
▶ GENDER	2.000	1	2.000	.667	.460
▶ EDU	18.000	1	18.000	6.000	.070
▶ GENDER * EDU	50.000	1	50.000	16.667	.015
▶ Model	70.000	3	23.333	7.778	.038
▶ Residual	12.000	4	3.000		
▶ Total	82.000	7	11.714		

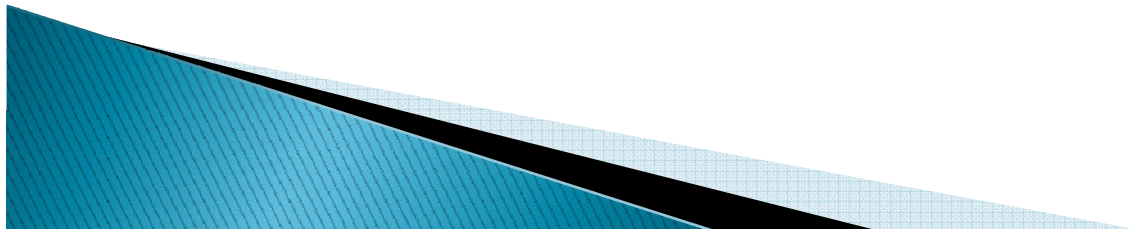

	MCA					
	Predicted Mean			Deviation		
		Unadjusted	Adjusted	Unadjusted	Adjusted	
GENDER	1.00	4	10.0000	10.0000	-.5000	-.5000
	2.00	4	11.0000	11.0000	.5000	.5000
EDU	1.00	4	9.0000	9.0000	-1.5000	-1.5000
	2.00	4	12.0000	12.0000	1.5000	1.5000

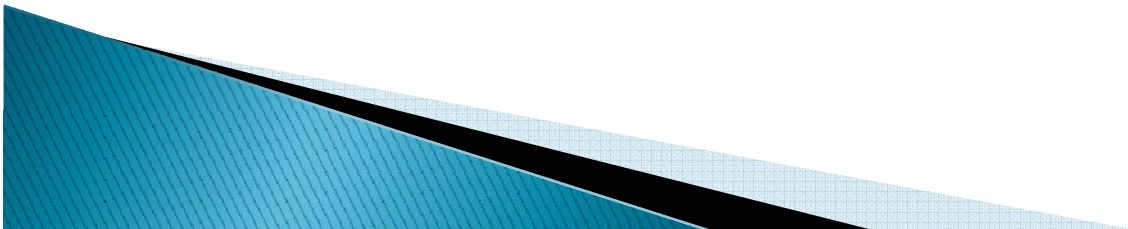

▶ Factor Summary

	Eta	Beta
	Adjusted for Factors	
GENDER	.156	.156
EDU	.469	.469

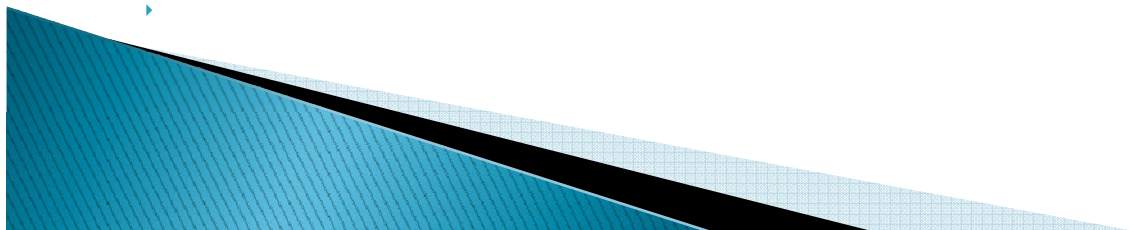

- ▶ Model Goodness of Fit
- ▶ R R Squared
- ▶ ATTUDE by GENDER, EDU
- ▶ .494 .244

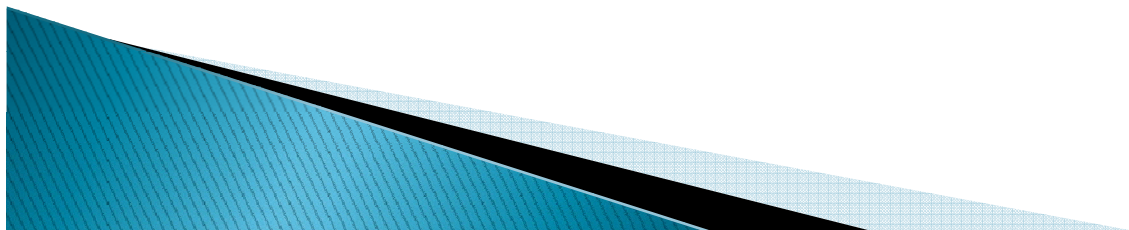
- ▶ ANOVA [VARIABLES=] varlist BY varlist(min,max)
varlist(min,max)
- ▶ [WITH varlist]
- ▶ [/COVARIATES={FIRST**}]
- ▶ {WITH }
- ▶ {AFTER }
- ▶ [/MAXORDERS={ALL** }]
- ▶ {n }
- ▶ {NONE }
- ▶ [/METHOD={UNIQUE** }]
- ▶ {EXPERIMENTAL}
- ▶ {HIERARCHICAL}
- ▶ [/STATISTICS=[MCA*][REG*][MEAN*][ALL][NONE]]
- ▶ [/MISSING={EXCLUDE**}]
- ▶ {INCLUDE }

▶

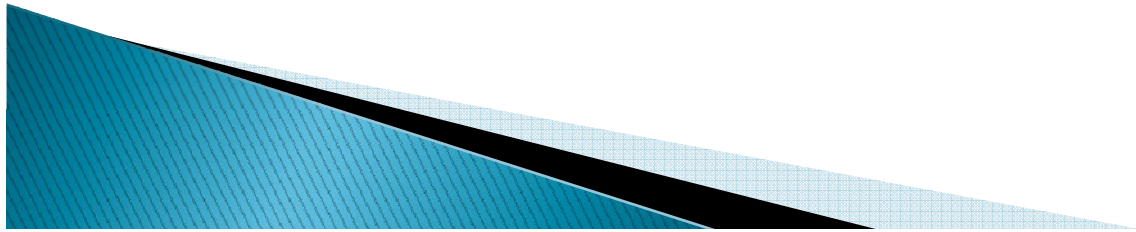
data with effect code

▶ att	gend	edu	egen	eedu	interac
▶ 12.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	2.00	1.00	-1.00	-1.00
▶ 8.00	1.00	2.00	1.00	-1.00	-1.00
▶ 7.00	2.00	1.00	-1.00	1.00	-1.00
▶ 7.00	2.00	1.00	-1.00	1.00	-1.00
▶ 17.00	2.00	2.00	-1.00	-1.00	1.00
▶ 13.00	2.00	2.00	-1.00	-1.00	1.00

▶ **Descriptive Statistics**

▶	Mean	S D	N
▶ ATTUDE	10.5000	3.4226	8
▶ EGEN	.0000	1.0690	8
▶ EEDU	.0000	1.0690	8
▶ INTERAC.	.0000	1.0690	8

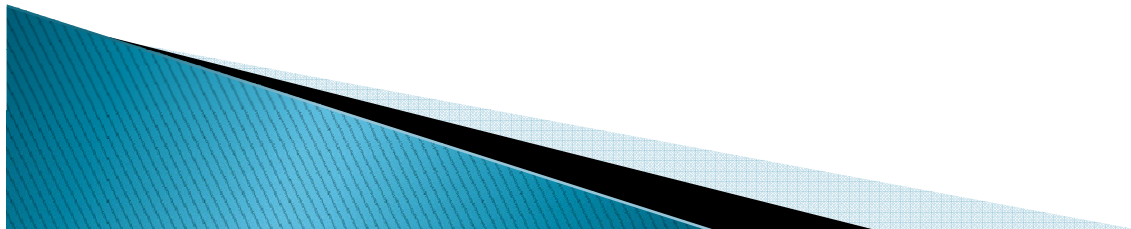

Model Summary

R	R Square	Adjusted	Error of
.924	.854	.744	1.7321

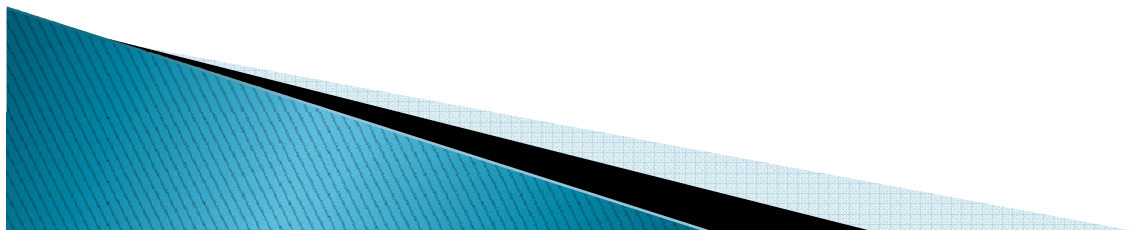

ANOVA

	S S	df	MS	F	Sig.
▶ Regression	70.000	3	23.333	7.778	.038
▶ Residual	12.000	4	3.000		
▶ Total	82.000	7			

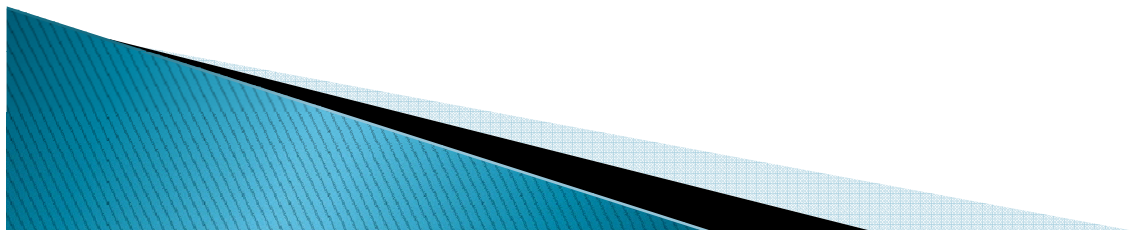
▶ a Predictors: (Constant), INTERAC, EEDU, EGEN

▶ b Dependent Variable: ATTUDE

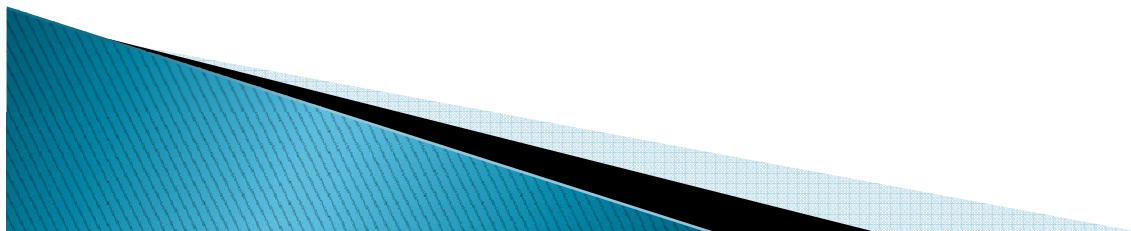

Coefficients						
		Unstandardized	Standardized		t	Sig.
		B	S E	Beta		
1	(Constant)	10.500	.612		17.146	.000
	EGEN	-.500	.612	-.156	-.816	.460
	EEDU	-1.500	.612	-.469	-2.449	.070
	INTERAC	2.500	.612	.781	4.082	.015

a Dependent Variable: ATTUDE

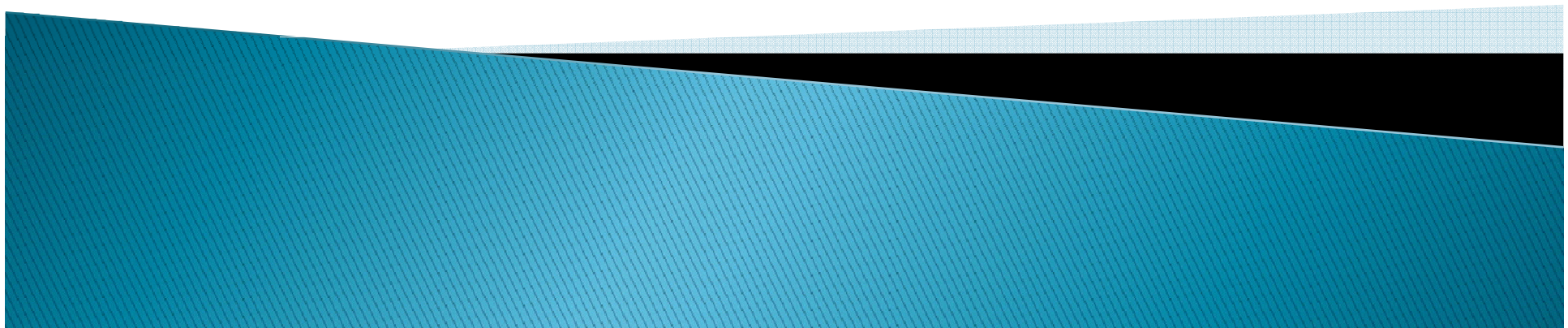

- ▶ REGRESSION
- ▶ /MISSING LISTWISE
- ▶ /STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA
- ▶ /CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
- ▶ /NOORIGIN
- ▶ /DEPENDENT attitude
- ▶ /METHOD=ENTER egen eedu interac .

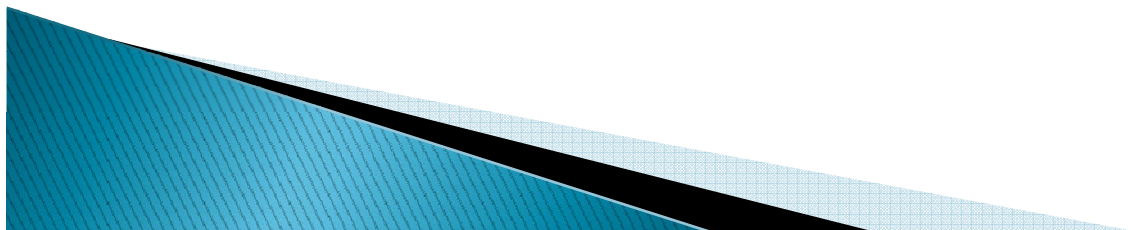
การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกพหุ
**Multiple Classification
analysis**

รศ.ดร.ดุษฎี โยเหลา
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นำเสนอ 26 มีนาคม 2553 สภาวิจัยแห่งชาติ

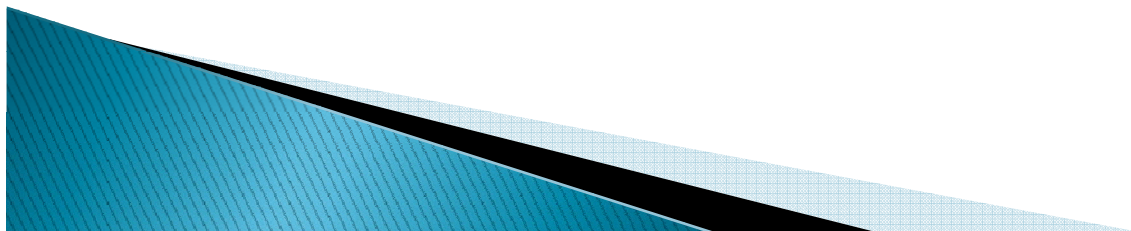
ตารางการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกพหุ ในโปรแกรม SPSS

- ▶ ใน **spss** การวิเคราะห์ **MCA** เป็นตัวเลือกทางการวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ **ANOVA** โดยให้ผลการวิเคราะห์เป็นตารางที่แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม
- ▶ การวิเคราะห์ **MCA** จะตอบคำถามเกี่ยวกับผลของตัวแปรอิสระแต่ละระดับที่มีต่อตัวแปรตาม
- ▶ ค่าสถิติจากการวิเคราะห์ได้แก่ **eta, beta, R**

ประวัติ

- ▶ MCA พัฒนาจาก Institute for Social Research โดย Andrews, Morgan, Sonquist, 1967
- ▶ เป็นการวิเคราะห์ที่ผนวกวิธีของ ANOVA เข้ากับ Regression

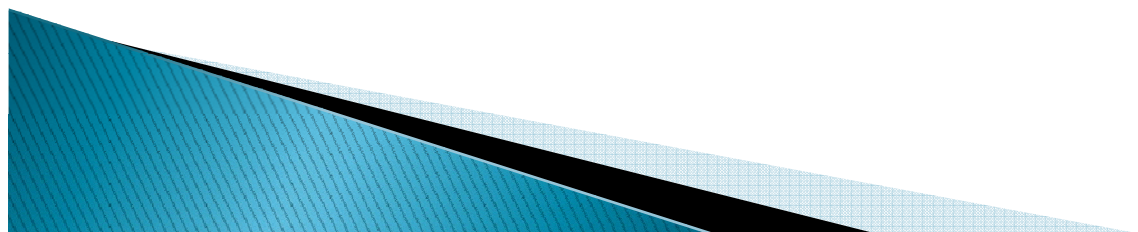
What is MCA?

เป็นเทคนิคที่ใช้การวิเคราะห์ห้ถดถอยในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรจัดประเภท และตัวแปรตามเป็นตัวแปรต่อเนื่อง

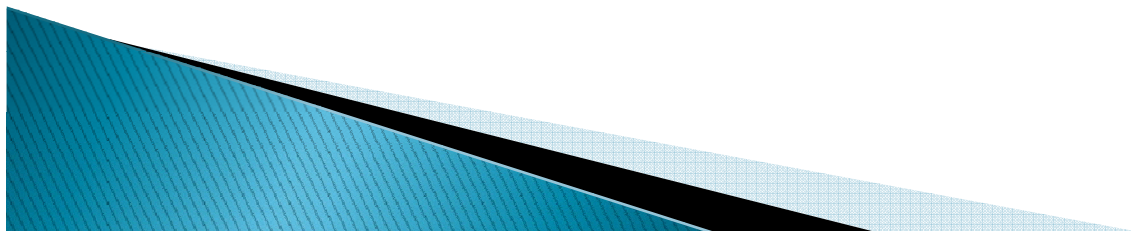
ตัวอย่าง

- ▶ ผลของตัวแปรเพศ และระดับการศึกษา ที่มีต่อเจตคติต่อการอนุรักษ์ มีค่าเท่าใด

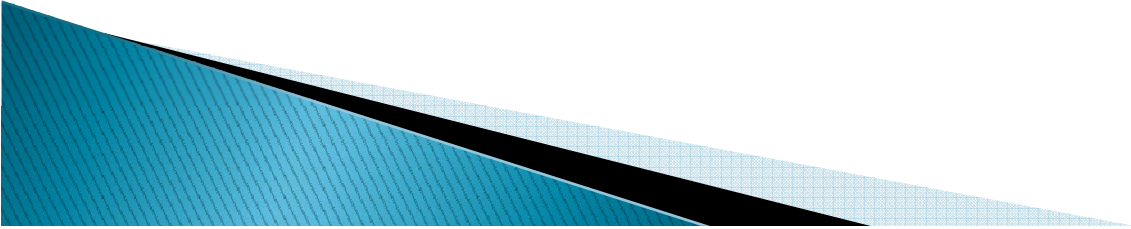
ในโจทย์นี้ตัวแปรตาม คือ เจตคติฯ(att) ตัวแปรต้นคือ เพศ และระดับการศึกษา

- ผลของเพศต่อเจตคติมีค่าเท่าไร เมื่อควบคุมอิทธิพลของระดับการศึกษาแล้ว
- ผลของเพศต่อเจตคติมีค่าเท่าไร เมื่อควบคุมอิทธิพลของระดับการศึกษาแล้ว
- ผลของปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรเพศและระดับการศึกษามีค่าเท่าไร
- ตัวแปร เพศ และ ระดับการศึกษา มีผลต่อ เจตคติ หรือไม่

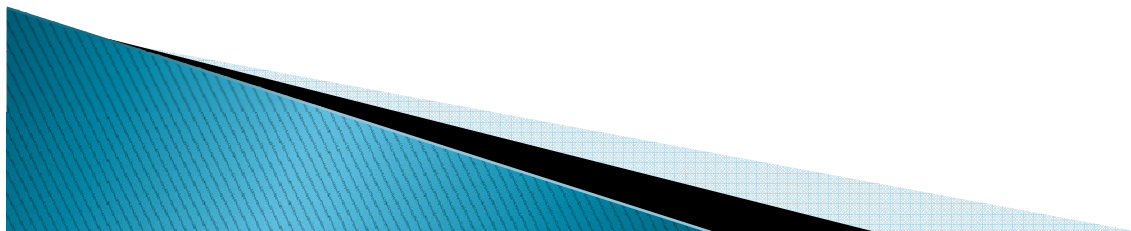

ค่าสถิติ

- ▶ **eta square** หมายถึง สัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรตามที่อธิบายโดยตัวแปรต้น
 - ▶ **Beta** หมายถึง อิทธิพลของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม หรือ สปส.ถดถอยมาตรฐาน
 - ▶ **Multiple R square** หมายถึง สัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรตามที่อธิบายโดยตัวแปรต้นทุกตัวร่วมกัน
-

ค่าสถิติ

- ▶ **unadjusted deviation** ค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อย (ของตัวแปรอิสระ) ที่แตกต่างกันไปจากค่าเฉลี่ยรวม
- ▶ **adjusted deviation** ค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อย (ของตัวแปรอิสระ) ที่แตกต่างกันไปจากค่าเฉลี่ยรวม หลังจากควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นให้คงที่

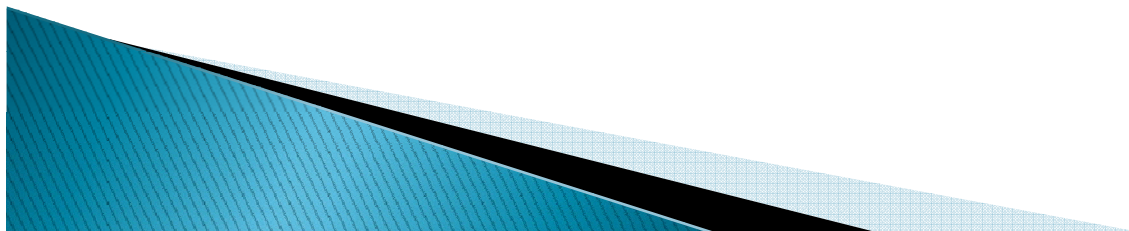

▶ Data

	b1	b2	Mean A
a1	12	10	10
	10	8	
a2	7	17	11
	7	13	
Mean B	9	12	รวม 10.5

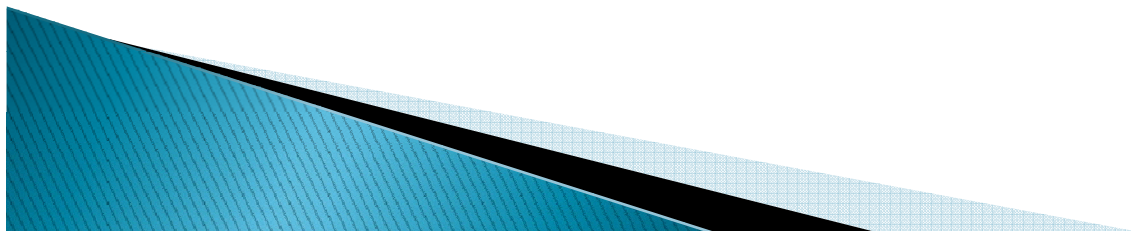
spss data files

▶ att	gender	edu
▶ 12.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	2.00
▶ 8.00	1.00	2.00
▶ 7.00	2.00	1.00
▶ 7.00	2.00	1.00
▶ 17.00	2.00	2.00
▶ 13.00	2.00	2.00

spss command file

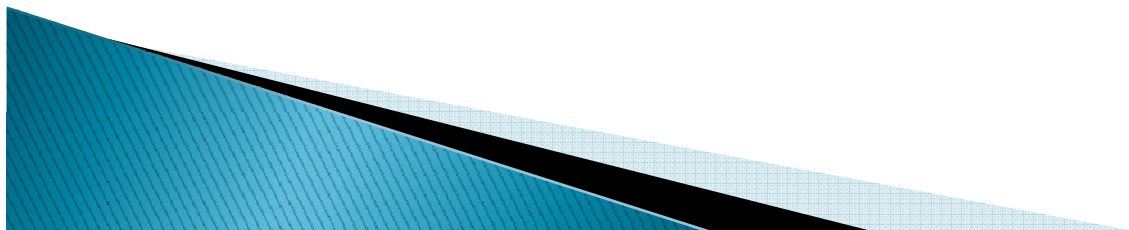
- ▶ ANOVA
- ▶ attude BY gender(1,2) edu(1,2)/
- ▶ method=experimental/
- ▶ statistics=mca.

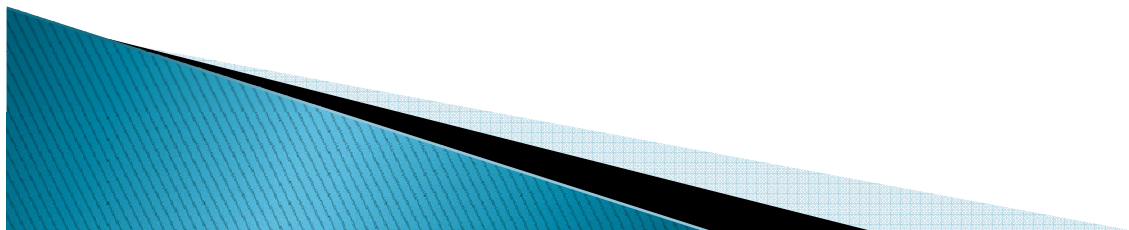
spss output

- ▶ ANOVA

		Experimental Method			
	Sum of Squares	df	Mean S F	Sig.	
Main Effects(Combined)	20.000	2	10.000	3.333	.14
▶ GENDER	2.000	1	2.000	.667	.460
▶ EDU	18.000	1	18.000	6.000	.070
▶ GENDER * EDU	50.000	1	50.000	16.667	.015
▶ Model	70.000	3	23.333	7.778	.038
▶ Residual	12.000	4	3.000		
▶ Total	82.000	7	11.714		

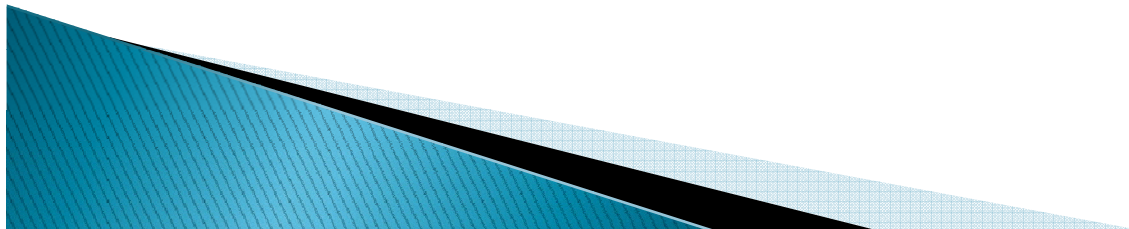

		MCA					
		Predicted Mean			Deviation		
		Unadjusted	Adjusted	Unadjusted	Adjusted	Unadjusted	Adjusted
GENDER	1.00	4	10.0000	10.0000	-.5000	-.5000	
	2.00	4	11.0000	11.0000	.5000	.5000	
EDU	1.00	4	9.0000	9.0000	-1.5000	-1.5000	
	2.00	4	12.0000	12.0000	1.50	1.5000	

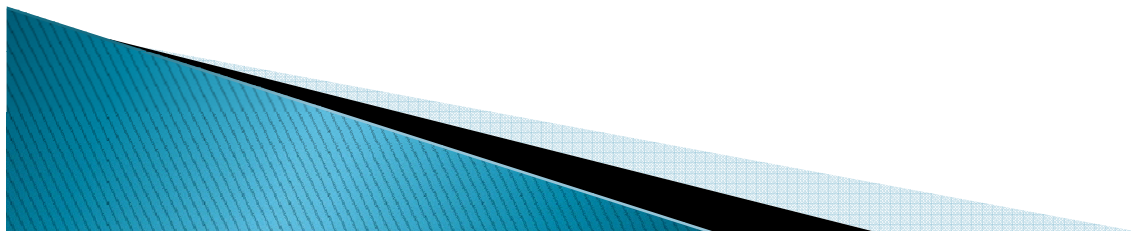

▶ Factor Summary

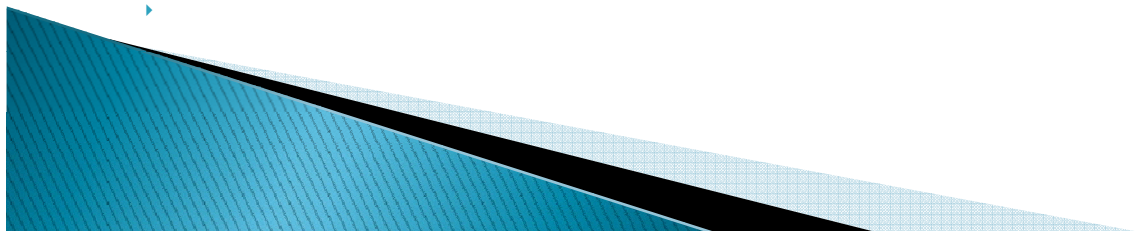
	Eta	Beta
		Adjusted for Factors
GENDER	.156	.156
EDU	.469	.469

- ▶ Model Goodness of Fit
- ▶ R R Squared
- ▶ ATTUDE by GENDER, EDU
- ▶ .494 .244

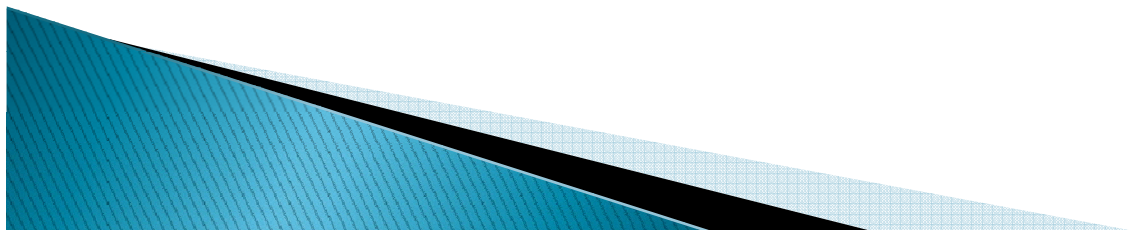

- ▶ ANOVA [VARIABLES=] varlist BY varlist(min,max)
- ▶ varlist(min,max)
- ▶ [WITH varlist]
- ▶ [COVARIATES={FIRST**}]
- ▶ {WITH }
- ▶ {AFTER }
- ▶ [MAXORDERS={ALL**}]
- ▶ {n }
- ▶ {NONE }
- ▶ [METHOD={UNIQUE**}]
- ▶ {EXPERIMENTAL}
- ▶ {HIERARCHICAL}
- ▶ [STATISTICS=[MCA*][REG*][MEAN*][ALL][NONE]]
- ▶ [MISSING={EXCLUDE**}]
- ▶ {INCLUDE }

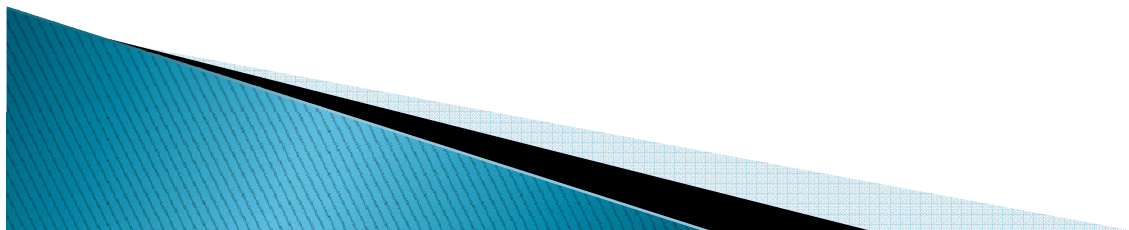

data with effect code

▶ att	gend	edu	egen	eedu	interac
▶ 12.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
▶ 10.00	1.00	2.00	1.00	-1.00	-1.00
▶ 8.00	1.00	2.00	1.00	-1.00	-1.00
▶ 7.00	2.00	1.00	-1.00	1.00	-1.00
▶ 7.00	2.00	1.00	-1.00	1.00	-1.00
▶ 17.00	2.00	2.00	-1.00	-1.00	1.00
▶ 13.00	2.00	2.00	-1.00	-1.00	1.00

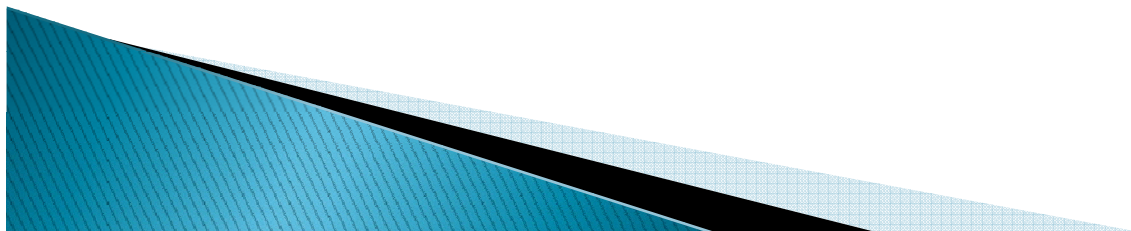
	Descriptive Statistics		
	Mean	S D	N
▶ ATTUDE10.5000	3.4226		8
▶ EGEN .0000	1.0690		8
▶ EEDU .0000	1.0690		8
▶ INTERAC.0000	1.0690		8

▶ Model Summary

▶

R	R Square	Adjusted	Error of
.924	.854	.744	1.7321

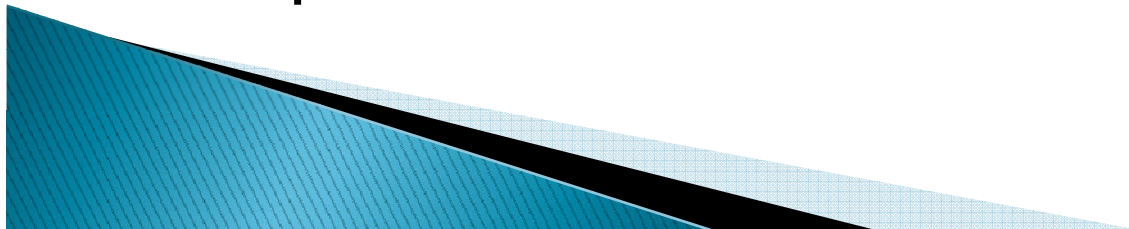

ANOVA

	SS	df	MS	F
▶ Regression	70.000	3	23.333	7.778
▶ Residual	12.000	4	3.000	.038
▶ Total	82.000	7		

▶ a Predictors: (Constant), INTERAC, EEDU, EGEN

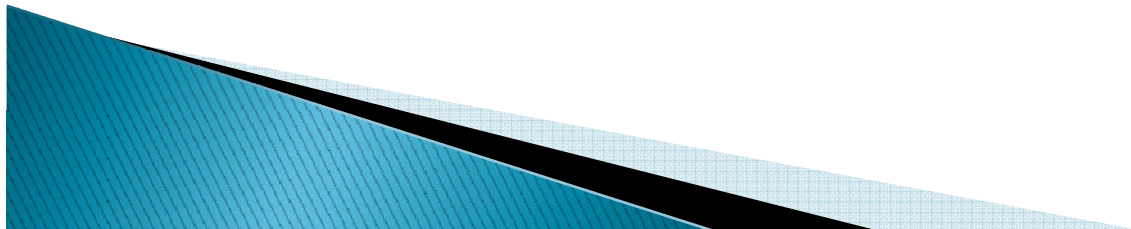
▶ b Dependent Variable: ATTUDE

Coefficients

	Unstandardized B	Standardized S E	Beta	t	Sig.
▶ 1 (Constant)	10.500	.612		17.146	.000
▶ EGEN	-.500	.612	-.156	-.816	.460
▶ EEDU	-1.500	.612	-.469	-2.449	.070
▶ INTERAC	2.500	.612	.781	4.082	.015

▶ a Dependent Variable: ATTUDE

- ▶ REGRESSION
- ▶ /MISSING LISTWISE
- ▶ /STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA
- ▶ /CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
- ▶ /NOORIGIN
- ▶ /DEPENDENT attitude
- ▶ /METHOD=ENTER egen eedu interac .

